

Mengšan

Glasiło Občine Mengeš
april 2023, letnik XXX, številka 4

Prostofer – s srcem na poti

**Osrednji intervju: dr. Tomaž Mušič -
"Tudi zdravniki smo samo ljudje"**

**Melodije okusov in glasbe: Kuh'na v
Mengšu –sobota, 22. april**

Tone Vidrgar: Nepozaben literarni večer

**Stanislav Golob: Projekt Dihamo z
naravo v Mengšu**

Anže Jurgele: Odlični nastopi atletov

Isčete dobro avtosolo?

RAZLIKA SE IMENUJE

RETOS

1993

GARANCIJA 100% na zadovestivo

AKTUALNI TERMINI TEČAJEV

ŠOLA VOZNIJE

- TEČAJ CPP kat "C" (tovornjak) 24.04.2023 ob 16.00 uri
- TEČAJ PRVA POMOČ 25.04.2023 ob 17.00 uri
- TEČAJ CPP kat "CE" (tovornjak + prik.) 04.05.2023 ob 16.00 uri
- TEČAJ CPP kat "B" (avto) 08.05.2023 ob 16.00 uri
- TEČAJ CPP kat "A" (motor) 17.05.2023 ob 16.00 uri
- TEČAJ CPP kat "BE" (avto prikolica) 22.05.2023 ob 16.00 uri
- TEČAJ ZA VODITELJA ČOLNA 02.06.2023 ob 17.00 uri
- IZPIT ZA TRAKTOR zbiramo prijave
- TEČAJ VARNE VOŽNJE (izbris točk) zbiramo prijave
- TEČAJ VARNE VOŽNJE (mladi vozniki) zbiramo prijave
- TEČAJ za vilicar, TGM, Varstvo pri delu zbiramo prijave

040-758-000 Jasna

SPEAK UP^c Trdinov trg 14, Mengeš
tel: 041 986 501 e-mail: info@speakup.si

JEZIKOVNO-ŠPORTNO VARSTVO
26. 6. - 30. 6. 2023
3. 7. - 7. 7. 2023
10. 7. - 14. 7. 2023

| ANGLEŠČINA, NEMŠČINA, HRVAŠČINA |
| PLAVANJE | TENIS | VODNE IGRE |

<https://speakup.si/jezikovno-sportno-varstvo-2023/>

Tradicionalni

29. SEJEM

V MENGŠU

Od 29. septembra

do 1. oktobra 2023

Pester in bogat program

za vse generacije!

VSESLOVENSKO PETJE

24. aprila (malega travna) 2023 ob 10.30
v parku Oranžerije ali v bližnjem parku
vabimo občane veselega srca, da se nam pridružijo.

1. razred OŠ Mengeš
prepeva slovenske ljudske pesmi pridružen vseslovenskemu petju v času praznovanja Zelenega Jurija.

OSTJABER
Učiteljice 1. razreda

Rok Posavec s. p.
GSM: 031 470 724
montazaposavec@gmail.com

- svetovanje, izmera in montaža notranjih vrat
- prodaja in montaža vseh vrst kljuk za vrata (enodelnih, deljenih, varnostnih)
- Dodaten **6 % popust** na nakup + montažo notranjih vrat in podbojev

Akcija - ob naročilu več kot 7 vrat,

vam vsako 4. kljuko podarimo!

lipbled.
Pesem gozda v vašem domu!

KAZALO

Uvodnik	3
Občina	4
Osrednji intervju	8
Kako govorimo – kako pišemo	13
Mengeški utrip	14
Dobeno	24
Topole	25
Loka pri Mengšu	26
Zanimivo	26
Kultura	32
Šport	36
Politika	41
Zahvale	42
Nagradna križanka	43

SODELUJTE V MENGŠANU

Priporočila za nenaročene prispevke o dogajanju v občini Mengeš: članki morajo biti opremljeni s polnim imenom in priimkom, naslovom avtorja in dopisano telefonsko številko, na kateri je mogoče preveriti avtentičnost. Uredništvo si v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi zmožnostmi pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, spreminjanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov. Nenaročeni prispevki se ne honorirajo. Treba jih je oddati v formatih .doc brez oblikovanja, vnesenih fotografij in grafik. Digitalne fotografije (vsaj ena je obvezna k vsakemu članku) pošiljajte kot samostojne datoteke v formatu .jpg, in velikosti vsaj 1 Mb. V besedilu dopišite stavek o vsebini fotografije in navedite avtorja. Dolžina prispevkov je lahko največ 1.500 znakov s presledki, v vsakem primeru pa je priporočljiv dogovor z urednikom. Zadnji rok oddaje za naslednjo številko je zadnji dan v mesecu. Prispevek, oddan po tem roku, ne bo objavljen v tekoči številki. Hvala za vaš trud!

Prispevke in oglase oddajte najkasneje do 30. aprila 2023.

MENGŠAN

JAVNO GLASILO OBČINE MENGEŠ

Izdajatelj: Občina Mengeš, Slovenska cesta 30, 1234 Mengeš, www.menges.si.

Odgovorna urednica: Urška Vahtar, 031 880 824, e-pošta: mengsan@menges.si • Uredniški odbor: Branko Lipar, Frančiška Hunjet, Milica Tomšič • Uredniški svet: Rok Burja, Aleš Janežič, Franc Hribar, Mojca Likar, Sandi Jaklič, Milan Kralj • Lektoriranje: Karin Geršak, Oranžna nit, Jaka Geltar s. p. • Grafični prelom: Handi Behrič, Artline d. o. o. • Tisk: Schwarz d. o. o. • Distribucija: Pošta Slovenije d. o. o. • Oglasi in zahvale: Občina Mengeš, telefon: 01 7247 106, e-pošta: irena.kosec@menges.si • Naklada 3.300 izvodov • Revija izide enajstkrat na leto, je brezplačna in jo dobijo praviloma vsak drugi petek v mesecu vsa gospodinjstva v občini Mengeš. Vpisana je v razvid medijev MK pod zaporedno številko 357 • Spletna izdaja Mengšana ISSN 2536-3999 • Fotografija na naslovnici, zadnji strani: Urška Vahtar. Naslednja številka Mengšana izide 15. maja 2023.

Čarobna pomlad

V malem travnu se pomlad skrivnostno razživi v vsej svoji magičnosti. Priča smo fenomenu prebujanja biotskega sveta, ki po nekajmesečnem mirovanju ponovno oživi. Nežne paletne barve, obsijane s toplim spomladanskim soncem, ki jih zaznava in občuti človeško oko, nam prinašajo blagostanje, veselje in mir. Zato ni naključje, da ravno v mesecu aprilu praznujemo tiste "svetovne dneve", ki nas vsak na svoj način opominjajo, da naše korenine segajo daleč v preteklost, da smo sestavni del nečesa velikega, mogočnega.

Velika noč nam prinaša sporočilo družinske povezanosti, ljubezni in upanja. Knjiga in njena pisana beseda sta elementarno povezani s človeškim rodом. Sta prenašalki bogatega izročila, ki bralca poneseta v svet preteklosti, sedanjosti ali prihodnosti.

Zemlja, ki ji pravimo tudi Mati, nam daje možnost bivanja in sobivanja. Človeški rod se že tisočletja premalo zaveda pomena varovanja naravnih danosti. Na to opozarjamo tudi ustvarjalci filma Ukročena trmoglavka, življenje ob Pšati, od izvira do izliva. V filmu smo predstavili preteklo življenje ob Pšati in bogato lokalno kulturno dediščino. Včasih se zdi, da se kot družba premalo zavedamo pomena in veličine svojih korenin in dediščine, zato nas Dušica Kunaver opominja: »Človek je kot drevo. Rastlina. Rastlina ima korenine. S krošnjo se ozira v nebo. Če pa nima korenin, je pa hlod. Hlod pa lahko brčneš kamor hočeš.«

Urška Tavčar

Ureditev okolice pri Zdravstveni postaji Mengeš

Občina Mengeš je v prvih spomladanskih dneh pričela z ureditvijo okolice Zdravstvene postaje dr. Tineta Zajca v Mengšu. Na delu vzdolž Slovenske ceste je bilo odstranjeno rastje, ki se je skozi leta nenadzorovano razrastlo, odstranjena je bila tudi zemljina, ki je služila kot protizvočna pregrada. Namesto nje bo urejena zelenica z na novo zasajenimi drevesi, od pločniku pa bodo postavljene dodatne ulične svetilke. Obnovljene bodo dotrajane ograje, sanirani vidni betoni in prepleškana fasada ter urejeno odvodnjavanje. Dostop do zdravstvene postaje bo nemoten, dela bodo dokončana predvidoma do junija.

Besedilo: **Barbara Kopač za Občinsko upravo** • Foto: **Občinska uprava**

PROSTOFER
S   **NA POTI**

VABILO

V Zavodu Zlata mreža, kjer vodimo projekt PROSTOFER, vabimo vse, ki imate nekaj prostega časa in radi pomagate drugim, da se nam pridružite kot prostovoljni voznik – PROSTOFER.

POSTANI PROSTOFER!

Ko pridem z vožnje in mi uporabnik izkaže svojo hvaležnost, se počutim, kot da bi dobil zlato medaljo! Veš, da si naredil nekaj dobrega, in polepšal nekemu dan, teden ... včasih celo mesec. Biti prostofer je zelo lepa stvar, ki bi jo moral izkusiti vsak človek. Srečko, prostofer

www.prostofer.si

Prostoferstvo je oblika prostovoljstva, ki vam ob nudenju pomoči in podpore tistim, ki so je najbolj potrebni, prinaša tudi veliko osebno zadovoljstvo in ustvarja nepozabne trenutke v času, ki bi ga sicer potrošili za manj pomembne stvari in opravila.

Prostoferstvo vam tako omogoča:

- priložnost za spoznavanje novih ljudi in sklepanje novih prijateljstev;
- kakovostno preživljanje prostega časa;
- ohranjanje in nadgrajevanje voznških veščin ter spoznavanje e-mobilnosti;
- razvijanje lastne osebnosti in pridobivanje novih izkušenj.

Vabimo vas, da se pridružite naši veliki prostoferški družini – prijavo lahko pošljete na naslov info@zlata-mreza.si ali pa jo oddate prek spletnega obrazca na www.prostofer.si.

Zaradi vas bo še več nasmehov na obrazih pomoči potrebnih!

PRIDRUŽITE SE NAM IN POSTANITE PROSTOFER!

Datuma odvoza kosovnih odpadkov v letu 2023 preverite na svojih računih

Javno komunalno podjetje Prodnik kosovne odpadke z vsakega odjemnega mesta odvažava dvakrat na leto po vnaprej določenem razporedu.

Datuma odvoza za leto 2023 sta navedena na računih za komunalne storitve (v preglednici z zabojniki pred specifikacijo obračuna).

Datuma lahko kadar koli preverite na portalu eProdnik (e.prodnik.si), kjer se lahko prijavite tudi na prejemanje opomnika o odvozu kosovnih odpadkov na svoj elektronski naslov.

Uporabniki iz večstanovanjskih objektov informacije v zvezi z odvozom odpadkov dobijo pri upravnikih, ki razpolagajo z vsemi potrebnimi informacijami.

Besedilo: **Barbara Kopač za Občinsko upravo**

Datum: 5. 4. 2023
Številka: 629-2/2023

JAVNI RAZPIS ZA SOFINANCIRANJE JAVNIH KULTURNIH PROGRAMOV IN KULTURNIH PROJEKTOV LJUBITELJSKE DRUŠTVENE KULTURNE DEJAVNOSTI V OBČINI MENGEŠ ZA LETO 2023

Rok za oddajo vlog je 8. maj 2023, do 12. ure.

Besedilo javnega razpisa in razpisna dokumentacija se nahajata na spletni strani Občine Mengeš <http://www.menges.si/objave/javni-razpisi> št.: 629-2/2023 ali pa jo prevzamete v vložišču Občine Mengeš, Slovenska cesta 30, 1234 Mengeš.

Bogo Ropotar, l. r.
Župan Občine Mengeš

ODVOZ KOSOVNIH ODPADKOV

MED KOSOVNE ODPADKE SPADA:

- ✓ leseno pohištvo (stoli, mize, naslonjači ...),
- ✓ oblazinjeno pohištvo (sedežne garniture ...),
- ✓ športni rekviziti (smuči, jadralske deske, kolesa ...),
- ✓ oprema (samokolnice, otroški vozički ...),
- ✓ vrtna oprema iz plastike in lesa (mize, stoli, senčniki ...),
- ✓ vzmetnice in preproge,
- ✓ svetila in senčila,
- ✓ veliki gospodinjski aparati (gospodinjska bela tehnika – hladilniki, pralni in pomivalni stroj, štedilniki ...),
- ✓ kopalniška oprema (obešala, omarice, zavese za tuš kabino ...),
- ✓ večje igrače.

MED KOSOVNE ODPADKE IZ GOSPODINJSTEV NE SPADAJO:

- ✗ nevarni odpadki kot so embalaže škropiv, olj, barv in lakov,
- ✗ avtomobilski deli,
- ✗ akumulatorji,
- ✗ gume,
- ✗ sodi,
- ✗ gradbeni material,
- ✗ stavbo pohištvo (okna, podboji ...),
- ✗ veje drevja in žive meje,
- ✗ azbestne in druge strešne kritine,
- ✗ mešani komunalni odpadki,
- ✗ biološki odpadki,
- ✗ steklo,
- ✗ odpadna embalaža.

Kosovne odpadke na napovedani dan odvoza do 5. ure zjutraj ali večer prej postavite na prevzemno mesto, kamor običajno za praznjenje postavite vaše zabojnike za odpadke. Odpadki morajo biti pripravljene tako, da je možno strojno pobiranje in nalaganje z nakladalno roko (odpadki ne smejo biti naslonjeni na steno ali ograjo).

! Kosovne odpadke odvažamo DVAKRAT LETNO. Datum odvoza kosovnih odpadkov na vašem odjemnem mestu je naveden na računu za komunalne storitve in portalu eProdnik. →

PRODNIK		Račun številka: VZOREC	
Kosovne odpadke odvažamo dvakrat letno. Datum odvoza kosovnih odpadkov na vašem odjemnem mestu je naveden na računu za komunalne storitve in portalu eProdnik.			
Kosovne odpadke lahko brezplačno predate tudi v Centru za ravnanje s komunalnimi odpadki Dob, kadarkoli v okviru delovnega časa.			
VEČ INFORMACIJ NA www.jkp-prodnik.si , info@jkg-prodnik.si in portalu eProdnik.			

Primer navedbe na računu.

PRODNIK
Javno komunalno podjetje

Prostofer – s srcem na poti

Najbrž ste izraz 'prostofer' že kje zasledili, niste pa točno vedeli, kaj pomeni oziroma kaj vse zajema. Gre za vseslovenski trajnostni prostovoljski projekt, namenjen mobilnosti starejših. Namen projekta je v povezovanju starejših oseb, ki nimajo možnosti uporabe javnega prevoza, ne morejo sami voziti niti nimajo svojcev, ki bi jim lahko nudili prevoz, s starejšimi, še aktivnimi vozniki, ki pa z veseljem priskočijo na pomoč.

Projekt se širi po vsej državi. Trenutno je priključenih več kot 1.200 prostoferjev v kar 93 slovenskih občinah, storitev pa uporablja več kot 16.000 posameznikov. Krasna vest je to, da se storitev z aprilom uvaja tudi v občini Mengeš. Tako Zavod Zlata mreža, v sodelovanju z Občino Mengeš, z mesecem aprilom uvaja možnost tovrstnega povezovanja in aktivnega sodelovanja med starejšimi občani Mengša, z namenom, da tudi tisti posamezniki, ki se sicer običajno soočajo z izzivi, ko je govora o prevozih, občutijo pripadnost, da vedo, da niso sami in da obstajajo ljudje, ki so jim pripravljeni in ki jim tudi dejansko lahko pomagajo. Tako bo njihova pot do trgovine, javnih in zdravstvenih ustanov ter še marsikaj veliko prijetnejša izkušnja. Naj pa izpostavim, da je tu mišljen prevoz do okoliških krajev oziroma najdlje do Ljubljane.

Trenutno so v Mengšu v fazi iskanja prostovoljcev, ki bi bili pripravljeni na sodelovanje. Čeprav je slednje prostovoljne narave, pa vsem sodelujočim nedvomno prinese veliko osebnega zadovoljstva. Ni namreč lepšega od tega, da nekemu, ki je tega res potreben, priskočimo na pomoč. Poleg tega ponuja tudi številne druge prednosti, denimo tkanje novih prijateljskih vezi in poznanstev, kakovostno preživljanje prostega časa, stalna krepitev in celo

nadgradnja voznških veščin ter pridobivanje novih izkušenj. Ko bo torej dogovorjeno s prostovoljci, boste lahko začeli tudi z naročanjem prevozom, o čemer pa boste tudi pravočasno obveščeni.

Prostofer lahko postane vsak, ki ima veljavno vozniško dovoljenje, sama prijava pa poteka prek:

- obrazca na spletni strani www.prostofer.si, kjer se lahko seznanite z nadaljnjimi podrobnostmi projekta
- elektronskega naslova info@zlata-mreza.si
- ali pa svojo prijavo sporočite Občini Mengeš.

Veliko posameznikov po celi Sloveniji, ki so že vključeni v projekt, lahko potrdi, da je izkušnja čudovita. Ne le, da s svojim sodelovanjem pripomorejo k povečevanju mobilnosti med starejšimi, temveč se tudi sami marsičesa naučijo, marsikaj doživijo, predvsem pa spoznajo zanimive, prijetne, srčne ljudi, s katerimi se lahko družijo tudi ob drugih priložnosti, ne zgolj med vožnjo.

V kolikor vas tovrstno udejstvovanje zanima, vsekakor vabljeni k prijavi.

Pridružite se skupnosti prostoferjev in ljudem na obraz narišite nasmehe.

Besedilo: **Barbara Kopač za Občinsko upravo** • Foto: **Arhiv Prostofer**

Rekonstrukcija Slovenske ceste – II. faza

Na Slovenski cesti se nadaljujejo dela na drugem odseku rekonstrukcije. Investicijo vodi Republika Slovenija oziroma Direkcija RS za infrastrukturo, nadzor pa izvaja DRI d.o.o. Občina sodeluje pri projektu pri obnovi vodovoda, kanalizacije in urejanju občestnih površin ter nad temi deli izvaja tudi interni nadzor.

Kljub temu, da je bilo pred izvedbo asfaltiranja za namen protiprašne zaščite že znano, da bo treba določene prekope še izvesti, je glavni izvajalec del na tem odseku pred zimo izvedel protiprašno zaščito cestišča z namenom zagotavljanja prevoznosti do OŠ Mengeš in vrtca ter v izogib prašenju in vzdrževanju makadamskega odseka. Na tem odseku se tudi sproti odpravljajo ugotovljene napake in pomanjkljivosti.

Po zaključenem polaganju granitnih robnikov in izvedbi nosilne asfaltne plasti na območju druge faze se bodo pričela obnovitvena dela na odseku med Šolsko ulico in križiščem pri Pavovcu. Dostop do šole in vrtca se bo v tej fazi zagotavljal z južne strani, prek Grobeljske ceste. V zadnji fazi bosta potekali obnova križišč in izvedba obrabne asfaltne plasti. Tudi v tej fazi bodo dela potekala tako, da bo z delnim odprtjem zagotovljen dostop do vrtca in šole.

Vse občanke in občane, ki uporabljajo območje obnovitvenih del, prosimo, da upoštevajo prometne predpise na območju gradbišča.

Zahvaljujemo se vam za razumevanje.

Besedilo: **Barbara Kopač za Občinsko upravo**

vabi v svoje vrste mlade glasbenike!

Če se tudi tebi dogaja, da:

- te v šoli učiteljica kar naprej opominja, da nehai prepevati med matematičnim testom ...
- poješ pod tušem ...
- se ti zdi, da je plastična trobenta že malo premajhna (Božičkovo darilo izpred parih let) in je čas za kaj bolj konkretnega ...
- tvoji življenjski načrti vključujejo tudi turnejo z lastnim bendom okrog sveta ...
- bi rad/-a dirigiral/-a celemu velikemu simfoničnemu orkestru, ne le medvedom v svoji sobi?

Potem imamo rešitev zate:

Vpiši se v GLASBENO ŠOLO DOMŽALE!

Sprejemni preizkusi bodo 26. maja 2023. Za več informacij spremljaj našo spletno stran: www.gs-domzale.si! Tam bo možna tudi prijavnica na sprejemni preizkus (od 3. do 10. maja 2023).

AIA – Mladinski center Mengeš

KAJ SE DOGAJA?

Prijave na dogodke in dejavnosti ter več info na: fb page <https://www.facebook.com/ajamladinc>, e-mail: drustvo.aia@gmail.com, spletni strani: <https://aia-mcmenges.si/>, T: 070-732-070

HIBRIDNA PREDAVANJA IN DELAVNICE (brezplačno)
preko aplikacije ZOOM in v Mladinskem centru (predhodne prijave)

- *predavanje **POT DO IZJEMNIH REZULTATOV V ŠPORTU, ŠOLI**, v petek, 21. 4., ob 17.00, Andrej P.
- *predavanje **INTUICIJA, ŠESTI ČUT**, v sredo, 10. 5., ob 17.30, Andrej P.
- *predavanje **PERU, BOLIVIJA in ARGENTINA**, v petek, 19. 5., ob 17.30, Zoran F.

DRUGI DOGODKI IN ANIMACIJE

- ***PLEŠ**, odprto street dance tekmovanje, v soboto, 22. 4., ob 12.00, v ŠD Partizan Mengeš, Sanja T.
- ***DOBRODELNI KONCERT ŽIVLJENJE ZA KAROLINO**, v nedeljo, 21. 5., ob 19.00, v KD Mengeš, Nina M.
- ***ROJSTNODNEVNE ZABAVE ZA OTROKE IN NJIHOVE PRIJATELJE**, v soboto in v nedeljo, od 10.00 do 13.00 ali od 13.30 do 16.30, po dogovoru, izkušeni animatorji poskrbijo za prijetno in igrivo vzdušje

PLES IN VADBA

- ***HIP HOP: mini 2** ob ponedeljkih, od 18.00 do 19.00, in četrtek, od 17.00 do 18.00, **malčki** ob sredah, od 16.15 do 17.00; **mini** v ponedeljek in sredo, od 17.00 do 18.00; **mlajši pionirji** v torek, od 17.00 do 18.00, v sredo, od 18.00 do 19.00; **starejši pionirji** v torek in četrtek, od 18.00 do 19.00; **mladinci** v torek in četrtek, od 19.00 do 20.00; **hip hop mamice** v ponedeljek, od 19.00 do 20.00, Sanja T.
- ***NIRVANA**: ob sredah, od 20.00 do 21.00, Maja S.
- ***PILATES**: ob sredah, od 19.00 do 20.00, Sanja T.
- ***JOGA**: ob petkih, od 20.00 do 21.00, Maja M.

UČENJE IN SVETOVANJE

- ***BREZPLAČNA UČNA POMOČ**: po dogovoru, na daljavo ali v MC, od 10. leta dalje, za dijake in študente

KUH'NA V MENGSU

TRŽNICA PRED
GASILNIM DOMOM

22. 4. 2023
OD 10.00 DO 18.00 URE

RAZNOLIKA PONUDBA HRANE
SPREMLJEVALNI GLASBENI PROGRAM

SERVIS LCD TV APARATOV

SHARP
KENWOOD
TELEFUNKEN
BLAUPUNKT
FINLUX JVC
TOSHIBA
HITACHI

AVS AUDIO
VIDEO
SERVIS

SERVISNI PARTNER ZA SLOVENIJO

Telefon: 01 729 13 03

Telefon: 01 729 13 04

E-pošta: avs.menges@siol.net

Internet: www.sharp-servis.si

Hribarjeva ulica 38, 1234 MENGEŠ

Delovni čas: od 9.-12. in od 15.-18. ure

**dr. Tomaž
Mušič**

**Tudi
zdravniki
smo samo
ljudje**

Ob tem imenu in priimku je mnogim občanom nekdanje občine Domžale jasno, za koga gre, Mengšan kam in Mengšanom pa sploh. Sicer rojen Ljubljančan je namreč že vrsto let 'pravi' Mengšan. »Imel sem srečo, da sem se priženil v Mengeš, domačini so me toplo sprejeli. V resnici se tu dobro počutim.« Da je zadovoljeno pravilom, napišimo še njegov pravi strokovni naziv, kot je naveden v seznamu zdravnikov ZD Domžale, kjer je zdravnik splošne medicine: Mušič Tomaž, dr. med., spec. spl. med. Človek, ki ima zaradi svojih dolgoletnih izkušenj o zdravju, zdravstvenih težavah in zdravstvu kaj povedati.

Dr. Mušič spada v poklicno skupino, ki nekako najbolj vzbuja pozornost. Od njih je namreč odvisno splošno počutje posameznika in s tem kakovost njegovega življenja. Tudi s celotno družbo ni drugače: diha na škrge, če zdravstveni sistem ne deluje. Kadar zdravniki iz tega ali onega razloga povzdignejo svoj glas, se daleč najbolj sliši, do najvišjega ministra. Veliko bolj kot na primer šolnikov, policistov, znanstvenikov. Zdravniki so povezani z ljudmi vse življenje. Veselijo se ob rojstvih, rešujejo življenje, soočeni so tudi z minevanjem. O življenju jim je omogočeno vedeti skoraj vse. Zdravstvo je zelo razvejana dejavnost. Številni med nami se ob zdravstvenih težavah srečamo z vrsto specialistov. Vsak od njih pomaga s svojim znanjem, da se težave odpravijo ali vsaj omilijo. Povezovalc »reševalnega programa« pa je oseba, ki jo poimenujemo izbrani, osebni ali družinski zdravnik.

Dr. Mušič, kako bi na kratko označili vlogo družinskega zdravnika v slovenskem okolju?

Obseg nalog pravzaprav nikoli ni končan. Sebe kot družinskega zdravnika vidim kot člen v verigi. Včasih sem končni, pri angini na primer. Predpišem zdravilo, dam nasvete in je stvar običajno urejena. Pri zahtevnejših primerih pa se od mene pot nadaljuje v preiskave, terapije ali operativne postopke. Pacienti se vedno vračajo, njihovo bolezen spremljam. Tudi v domačem okolju obiščem paciente, če je treba. Sploh če gre za odmaknjene kraje in starejše osebe. Žal mi pa je, da pri nas ni uveljavljen koncept družinskega zdravnika, ki bi poznal pacientovo družino, njegove bivalne razmere, možnosti za zdravo življenje. Tako bi lažje sprejemal prave strokovne odločitve. Ampak to je ideal; nekateri se mu bolj približajo, drugi manj.

V knjižnem prvencu zdravnika Davida Zupančiča V sivi coni je avtor ob duhovitem opisovanju raznih prizorov iz svoje prakse v UKC zapisal: 'Kaj žene ljudi v medicino? V nečloveške izmene in dolge ure dela? V odpovedovanje vikendov, praznikov in mirnemu spancu? Kar se mene tiče, preprosto dejstvo, da je medicina za znoret zanimiva?' Dr. Mušič, kaj je vas usmerilo v ta študij?

Da bom postal zdravnik, sem se odločil proti koncu gimnazije. K temu je verjetno prispevala vzgoja, pa tudi dejstvo, da so bili številni iz sorodstva zaposleni v zdravstvu. Pozneje sem ugotovil, da me je vodila želja pomagati sočloveku. Ta mi še danes pomaga, ko si včasih na koncu dneva, utrujen, zastavljam vprašanje: 'Kaj mi je vendar tega treba?' Ja, zato vendar, ker sem se odločil pomagati!

Kako bi na kratko definirali zdravje?

Brez strokovne literature tudi pri zdravnikih ne gre.

Zdravje ni samo odsotnost bolezni, marveč je dobro počutje (well-being) na fizičnem, čustvenem, duhovnem, tudi socialnem področju. Meje, kje naj bi zdravnik pomagal, zato pravzaprav ni. V ambulanto se po pomoč zatekajo tudi ljudje s čustvenimi stiskami zaradi socialnih problemov. Tudi če nima možnosti, da bi težave odpravil, je najmanj, kar zdravnik lahko naredi, da jih posluša.

Vsake toliko časa ljudi vznemirijo primeri zdravniških napak. Eni imajo do njih opravičujoč odnos, drugi obsojajoč. Kaj vi mislite o tej zelo občutljivi temi?

Tudi če sem zdravnik, sem vendar samo človek. Nisem vse-mogočen, nimam vsega znanja tega sveta, torej sem zmotljiv. Pomembno pa je, da se storjene napake zavem, jo analiziram, se pogovorim s kolegi in prizadetimi. Da se opravičim in v svojo prakso vgradim varovalke, ki bi v bodoče napake preprečevale.

Ali v zdravstvenih institucijah obstajajo protokoli, ki bi preprečevali napake in sprožili procese za ugotavljanje odgovornosti, če se napake zgodijo?

Dr. Mušič v svoji ordinaciji z medicinsko sestro Ireno.

Protokol je predpisan predvsem v primeru ugotavljanja odgovornosti; to so pritožni postopki. Potekajo tudi obravnave na nivoju zdravstvene ustanove ali zdravniške zbornice. V zadnjem času pa se uveljavlja drugačna praksa obravnave napak: ne toliko z namenom obtoževanja izvajalca zdravstvenega postopka, ampak da bi oblikovali varovalke in jih vgradili v sistem, da se napake ne bi zgodile ali ponavljale. Iz tega se razvija cela veda, oblikuje nova praksa. Varnostne vizite, na primer. Večje ustanove imajo sistem varovalk že vgrajen v prakso.

Kaj se vam pri odkrivanju in obravnavi zdravniških napak zdi pomembno?

Človeški pristop. Spoznanje, da napak v celoti ni mogoče preprečiti. Mislim, da noben zdravnik napake ne naredi namenoma. Obravnava ne sme potekati zato, da bi izvajalce obtoževali in obsojali. S tem bi jih le spodbujali, da bi napake prikrivali. Potekati mora v duhu odkritega pogovora, pogoj

zanj pa je kultura neobtoževanja. Ta pa se v našem okolju šele razvija.

Če bi se napaka zgodila vam? Ni nujno, da bi šlo za zelo hudo tveganje. Manjše napake pa se lahko hitro zgodijo, ali ne? V časovni stiski, denimo.

Napaka obremeni vest. Teža je tako velika, da poiščeš kolega, ki se mu lahko izpoveš, mu pojasniš, kaj se je zgodilo, kaj bi moral narediti drugače. Tudi na tedenskih raportih so možnosti za pogovor. Vendar to niso predpisani postopki.

Obisk pri družinskem zdravniku je prvi korak osebe, ki začuti zdravstveno težavo. Včasih je pravočasen, je pa lahko tudi (pre) pozen. Zdravnik mora ugotoviti stanje ogroženosti in predvideti nadaljnji postopek. Pravilen, seveda. Prevezel je ogromno odgovornost za osebo, ki je zdaj njegov pacient. Kdo mu pomaga, da breme ni pretežko in da vse poteka kolikor je mogoče uspešno? Omenil sem že, da je družinski zdravnik le člen v verigi odgovornih ljudi. Za optimalno oskrbo pacienta mora delovati

Oddih in sprostitiv v naravi.

vsak člen: od patronažne sestre in sestre v ambulanti do specialista v kliničnem centru, na primer kirurga. Le tako lahko v celoti oskrbi pacienta. Pri tem mu lahko zelo pomaga najbližja sodelavka v ambulanti, medicinska sestra. Sam izjemno cenim delo sestre Irene v moji ambulanti in bi ji na tem mestu rad izrazil priznanje. Vsak dan mi pomaga, da so sprejeti in oskrbljeni vsi, ki so prišli po zdravstveno pomoč.

V verigi odgovornih ljudi je odgovornost družinskega zdravnika za pacienta vendarle največja?

Vsak je odgovoren za svoje delo. Vendar pa drži dejstvo, da pacient splošnega zdravnika obiskuje pogosto. Ta spremlja njegovo zdravstveno stanje, predlaga ukrepe za izboljšanje, pacienta pozna. To pa je razlog za večjo stopnjo zdravnikove odgovornosti.

Iz evidence ZD Domžale je razvidno, da vas je za 'svojega' zdravnika izbralo več kot 2300 oseb. Je mogoče nositi odgovornost za zdravstveno stanje za toliko oseb?

Trezna presoja lahko pove, da popolna oskrba za toliko ljudi presega človekove zmožnosti. Tudi sistemski ukrepi so lahko razlog za to. Spoznanje, da ne moreš narediti vsega optimalno, nosiš na svoji duši, te bremeni. Razmišljaš o posameznih primerih. Pri pacientu, na primer, pri katerem je bil odkrit rak, grem preverjat, ali bi se to morda dalo ugotoviti že prej. To namreč zelo vpliva na uspeh in čas zdravljenja. Prav tako mi ni vseeno, če določene preiskave trajajo predolgo, na kar pa žal nimam vpliva.

V zdravstvu so že dolgo velik problem čakalne vrste. To je predvsem problem specialističnih obravnav, pregledov, operacij. V urgentnih in splošnih ambulantah pa so problem polne čakalnice. Zanimivo pa je, da ni pri vseh splošnih zdravnikih enako. So tudi na pol prazne, vendar pa se pacienti iz polnih ne preselijo v prazne, ne želijo menjati zdravnika. Je tudi problem v zdravnikih, kaj menite?

Več vzrokov je lahko. Tudi pri zdravnikih, seveda. Za svoje delo moramo imeti dovolj znanja, ker je to osnova za uspešno delo. Vendar to ni dovolj. Zdravnik mora znati poslušati, se pogovarjati. Na ta način nekako vzgaja svoje paciente, jim pušča odprta vrata, je dostopen. Tudi na raznih seminarjih je pogosto tema človekova bolezen, ki ni le bolezen telesa, ampak tudi duha, včasih tudi duše. Za ustrezno ravnanje sicer dobivaš izkušnje ob delu; včasih odreagiraš bolje, včasih slab-

še, včasih se ne znajdeš. Pomagajo pa tudi izkušnje kolegov. **Mislite, da je pomembno, kakšna osebnost je zdravnik? Da je zmožen tudi čustvenega odnosa, ko gre za pacientove težave?** Vprašanje je umestno. Morda bi bilo prav, da bi med sprejemne pogoje za vpis na medicinsko fakulteto spet uvedli psihološki razgovor.

Imajo starši, ki odklanjajo obvezne preglede in cepljenja za svoje otroke, prav? Ali jih s tem, ko se kot laiki postavljajo nad medicinsko stroko, ne izpostavljajo nevarnosti, da bodo zboleli za hudo nalezljivo boleznijo?

Verjamem, da želijo starši za svojega otroka le najboljše. Tudi takrat, kadar se ne strinjajo s stroko. Skušam tudi razumeti, da je ugovorov vse več, saj živimo v času, ko je zbledel zgodovinski spomin na trpljenje, ki so ga povzročile bolezni, proti katerim cepimo. Mislim, da je najustreznejša pot za rešitev problema (odklanjanje cepljenja) v pogovoru in pojasnjevanju. Strokovnjaki se bomo približali zaskrbljenim posameznikom in jim pokazali, da skušamo razumeti njihova stališča in strahove. Mislim tudi, da se lahko na ta način povrne zaupanje v strokovna priporočila.

Podatki kažejo, da zelo narašča število oseb s prekomerno težo, tudi otrok. Strokovnjaki pravijo, da sta glavna razloga premalo gibanja in nezdrava prehrana. Škodljive posledice nas morajo skrbeti zlasti pri otrocih. Ali smo kot družba o tem problemu dovolj osveščeni? Bi lahko zdravstvene, vzgojno-varstvene, izobraževalne institucije pri osveščanju naredile več?

Strinjam se, da bilo to potrebno. Kot družinski zdravnik se srečujem z zdravstvenimi posledicami tega problema in skušam pomagati. Verjamem, da se s tem odgovorno ukvarjajo tudi pediatri. Nimam pa podatkov o obsegu problematike niti o uspešnosti ukrepov. Tudi prizadevanja pedagoških delavcev v šolah in vrtcih so lahko zelo učinkovita. Morda bi bilo dobro, da bi se zdravstveni in pedagoški delavci programsko povezali.

Priporočate prehranska dopolnila?

Menim, da pestra prehrana povsem zadovoljuje potrebe človeškega telesa, zato dopolnila niso potrebna. Uporaba je morda upravičena zaradi posebnih zdravstvenih razlogov.

Kar dolga zdravniška praksa je za vami, mnogo pacientov različnih generacij je šlo skozi vašo ambulanto. Se vam zdi, da

“Našla sva (z ženo) skupno interesno točko – kolesarjenje. Napolni naju z energijo, naju sprosti, tudi duhovno obogati.”

je med njimi kaka razlika v odnosu do zdravja in svojih zdravstvenih težav, sprejemanju bolezni?

V bistvu gre za neke vrste zorenje. Težko bi ga opredelil na eno življenjsko obdobje. Ko se pri človeku pojavi kronična bolezen, ki je ne bomo mogli odpraviti, ampak jo bomo spremljali in usmerjali, mora bolnik dozoreti, se pravi, mora sprejeti bolezen, omejitve, ki jih prinaša, se v bistvu truditi, da zmanjšuje njene negativne učinke na njegovo življenje. Zdravnik sam pravzaprav težko kaj dosti doseže, sodelovanje je torej nujno. In to zorenje je različno; pri nekaterih pride pri 60-ih letih, pri drugih pa že pri 30-ih.

Dr. Mušič, kot zdravnik in kot občan dobro poznate prostorske možnosti za zdravstveno oskrbo prebivalstva Mengša. Kakšno mnenje imate, so ustrezne?

Ko sem pred 25 leti še delal v mengeški ambulanti, so se mi razmere zdele ustrezne. Seveda pa so se v tem času povečale potrebe, saj je tudi pacientov znatno več. To je tudi razlog, da je treba potrebe analizirati ter ugotoviti, kako prilagoditi prostore, materialna sredstva, kadre.

Kaj je za vas dobro opravljeno delo?

Najkrajša opredelitev: Zadovoljen pacient.

Bi se odločili za zasebno ordinacijo?

Ko se je uveljavil sistem koncesij, sem o tem razmišljal. Po razmisleku pa se za zasebno prakso nisem odločil. Ocenil sem, da mi ostane več časa za družino, če ostanem v javnem sistemu. Sicer pa imam s kolegi koncesionarji dobre odnose in tudi strokovno sodelujemo. V ZD Domžale se dobro počutim.

Kako preživljate prosti čas, kolikor ga imate?

Otroci, del moje družine, ki predstavlja temelj, iz katerega črpam energijo in moč, so odrasli in z ženo imava več časa, da ga preživljava skupaj. Zavedava se, da je čas, da narediva kaj tudi za svoj odnos. Našla sva skupno interesno točko – kolesarjenje. Napolni naju z energijo, naju sprosti, tudi duhovno obogati.

Kaj bi najprej naredili, če bi postali minister za zdravje?

Hm, težko vprašanje, še težji odgovor. Trenutno ne vidim lahkih rešitev, še manj pa takih, ki bi se jih dalo realizirati v kratkem času. Najprej bi se lotil tistih, ki bi bile v dobro pacientov.

Za konec: Kaj bi položili na srce našim bralcem?

Pomembno je, da se trudim zdravo živeti. Da preprečujem pojav bolezni in poškodb. Kajti če skrbim za svoje zdravje, zmanjšujem svojo odvisnost od zdravnika in ne obremenjujem svojih najbližjih. Biti čim manj odvisen pa je želja in cilj vsakega od nas, mar ne?

In za konec še misel avtorja tega prispevka. Izposodil sem si jo od avtorja povesti Mali princ, za katero mislim, da se lepo prilega osebnosti dr. Mušiča: **'In tu je zdaj moja skrivnost, zelo preprosta skrivnost: Le s srcem lahko vidimo. Kar je bistveno, je človeku nevidno.'**

Avtor intervjuja: **Branko Lipar** • Foto: **družinski arhiv dr. Mušiča; Blaž Lipar, Urška Vahtar**

Kaj pa mašila!?

To so t. i. jezikovne smetke – nepotrebne besede in zveze, ki jih pri javnem nastopu uporabljamo nezavedno, so pa zelo moteče. Te prazne, ponavljajoče se besede so npr. *pač, seveda, v bistvu, dejansko, pravzaprav, načeloma, določeni, različni, nekako, okej, ajde*. Za človekove možgane so enako pomembne kakor besede z resnično pomensko težo:

poslušalci namreč mašila takoj opazijo in so pozorni samo še nanje namesto na poglobitni del sporočila. Zato med pripravo posnemite svoj govor in bodite pozorni na nepotrebno jezikovno šaro. In zapomnite si: bolje je za trenutek pomolčati kakor vleči tisti *eeehm* ali *khmmm*! Marsikatero mašilo postane nekakšna stalnica našega besednjaka oz. prepoznavna značilnost govorca (spomnite se na sicer simpatici *in ja* Primoža Rogliča, ki ga zdaj posnemajo že drugi kolesarji). Naš profesor umetnostne vzgoje je skoraj vsak stavek končal z *a ne?*, zato smo mu rekli Anek. Taka retorična vprašanja so prav pogosta: *k' ne de?, ne?*. Ali pa ima vedno isti vzorec začetek povedi: *Evo, Ne morš verjet', Mor'm rečt, (Nič ne) bom reku ...* Morda ste zalotili pri tem celo sebe! Včasih koga poslušate po radiu ali TV: »*Misl'm ... v bistvu ... misl'm ... v bistvu ...*« – govori pet minut, pove pa bore malo.

Taka mašila slogovno slabijo tudi pisano besedilo. Zato ga je treba pred objavo večkrat pregledati, morda za krajši čas odložiti, se ga spet lotiti in ga izboljšati. Pomaga že, če ga ponudite v pregled še komu, ki je v jeziku trden. Pri časopisih, knjigah in na RTV so pomembni sodelavci lektorji. Opozorijo tudi na zamegljevanje s kopičenjem členkov. V podjetju, kjer sem delala, je znani novinar v vsaki povedi uporabil najmanj en *pa* – torej je dal vsake-mu delu sporočila enak poudarek, namesto da bi tisti *pa* prihranil za najtehtnejši del besedila.

K mašilom spadajo tudi pleonazmi – nepotrebna raba isotopomenskih besed: ~~črn~~-vranec (vranec je vsak črn konj), ~~majhna~~-žlička (dovolj je pomanjševalnica), ~~najbolj~~-optimalen (izraz že označuje najboljši), ~~vrniti se nazaj~~ (ne vrača se naprej), ~~od tedaj naprej~~ (dovolj je predlog od), ~~v mesecu decembru~~, ~~nevarnosti zaradi pojava~~-podnebnih sprememb, ~~Zelo je samokritičen~~, ~~tudi so sebe~~, ~~Zahvaljujem se staršem~~, ~~predvsem mami in očetu~~, ~~V okviru~~-sej nadzornega sveta > ~~Na sejah ...~~, ~~Na področju~~-pozavarovanj ni sprememb > ~~Pri pozavarovanjih ...~~ Morda ste po mobitelu dobili to sporočilo: *V primeru, da ste transakcijo izvedli sami, v roku 1 ure pošljite povratni SMS*. Čisto isto poveste bolje: *Če ste transakcijo izvedli sami, v 1 uri pošljite povratni SMS*.

Vedno stremimo k načelu gospodarnosti: doseči čim večji učinek s čim manj besedami. Izogibajte se torej mašilom, da se ne zmanjša verodostojnost vašega sporočila.

Besedilo: **Helena Škrlep**

Obnova mengeških orgel

O orglah Franca Goršiča in o obnovi
Sobota, 22. april 2023 ob 20.00
župnijski dom

Kor odprtih vrat
Nedelja, 23. april 2023 po svetih mašah
župnijska cerkev

Za otroke: Sestavljanje miniaturnih orgel
Nedelja, 23. april 2023 ob 16.00
župnijska cerkev

zupnija-menges.rkc.si

ZDRUŽENJE BORCEV ZA VREDNOTE NOB MENGEŠ
v sodelovanju z OBČINO MENGEŠ organizira

RAZSTAVO NOB 1941–1945

Razstava na dvanajstih panojih povzema ključna dogajanja slovenskega narodnoosvobodilnega boja. Avtor razstave je zgodovinar dr. Martin Premk, recenzirala jo je zgodovinarica dr. Nevenka Troha. Na panojih je predstavljen bogat fotografski arhiv Muzeja novejšje zgodovine Slovenije na temo NOB.

Razstava je bila odprta na naši letošnji **spominski prireditvi**, posvečeni talcem, pobitim na Zalokah, in v Kajuhovem letu tudi pesniku Karlu Destovniku Kajuhu.

Razstava v avli Kulturnega doma Mengeš je na ogled od 18. 4. do 14. 6. 2023, v času prireditev Špas teatra.

Vabimo vas, da si razstavo ogledate.

Franc Hribar prejel bronasti znak civilne zaščite

Franc Hribar je bil poveljnik Štaba civilne zaščite občine Mengeš od leta 1999 do 2020. To je bilo obdobje reorganizacije sestavov, usposabljanja in opremljanja civilne zaščite in gasilskih organizacij. Franc se je ves čas zavedal, da se le tako lahko zagotavlja ustrezna raven vseh sistemov zaščite, reševanja in pomoči.

Veliko pozornosti je namenil usposabljanju. Predvsem je za izpostaviti izvedbo tečajev za bolničarje in formiranje oddelkov prve pomoči, ki so se ustrezno opremili za izvajanje nalog. Budno je spremljal njihovo znanje, ki so ga uspešno izkazovali na regijskih preverjanjih ekip PP. Enega od preverjanj pa je pod njegovim vodstvom izvedla tudi Občina Mengeš. V okviru širšega sistema so bila z njegovo podporo organizirana tudi usposabljanja gasilcev za vrhno tehniko in delo na višini. Ko je bilo treba, je vedno stopil na čelo usposobljenemu kadru. Predvsem se je izkazal ob večji poplavi v letu 2007, ko je koordiniral delo gasilskih enot in tehničnega oddelka CZ, ki so uspešno zavarovali vitalne objekte, nato pa sodelovali tudi pri sanaciji. Prav tako je z večdnevno aktivnostjo usmerjal naloge ob žledu v letu 2014, ko je bilo treba zagotoviti električne agregate večjih kapacitet za potrebe prebivalcev Dobena. Organiziral je tudi umik prebivalcev z ogroženega območja in njihovo začasno nastanitev. Tako gospodinjstva niso bila prizadeta v večji meri.

Posebej je treba poudariti njegovo prizadevanje za zagotovitev ustreznih prostorov za delovanje štaba, kar mu je ob izteku njegovega mandata tudi uspelo. Sedaj ima štab dobre pogoje za delo, prav tako pa tudi ustrezno skladišče za opremo. S prevzemom priklopnika (z opremo za posredovanje ob naravnih nesrečah) in s prevzemom šotorov (za potrebe štaba ob delu na terenu v izrednih razmerah) je bila dosežena velika pridobitev tudi v tehniki. Ni pa skrbel samo za opremljanje štaba, vedno je podpiral tudi nabavo opreme za gasilska društva, predvsem črpalk za posredovanje ob poplavah, pa tudi

drugo opremo za lažje in bolj varno delo gasilcev. Prav tako je pomagal tabornikom, ki so ključni za nastanitve ob izrednih razmerah, pri izvajanju njihove dejavnosti.

Izredno požrtvovalen je bil, ko je že zaključil mandat, saj je ob nastopu epidemije covid-19, ko na začetku ni bilo možno dobiti ustreznih zaščitnih sredstev, zagotovil material za zaščitne maske. Maske so nato izdelali prostovoljci, prejela pa so jih vsa gospodinjstva v občini. Tudi v nadaljevanju epidemije je z lastnimi sredstvi poskrbel za izdelavo in dobavo večjega števila mask, s katerimi se je zapolnila vrzel do takrat, ko so se maske pojavile tudi na trgu.

Franca Hribarja ob vsem naštetem poznamo kot iskrenega, požrtvovalnega, tovariškega, vztrajnega in prizadevnega človeka, ki spoštuje sočloveka in se zaveda pomena sistema zaščite, reševanja in pomoči za varnost prebivalstva v občini, pa tudi v Republiki Sloveniji. Njegov prispevek lahko ocenimo kot življenjsko delo, saj ga je dejansko opravljal od rane mladosti in ga opravlja še danes.

Ob dnevu civilne zaščite, ki se v Sloveniji obeležuje 1. marca, je v domžalski športni dvorani potekala prireditev, na kateri so se podelila priznanja Civilne zaščite za ljubljansko regijo. Zbrane pripadnike CZ (gasilce, zdravnike, reševalce, tabornike, jamarje, alpiniste, kinologe, radioamaterje ...) in ostale goste je najprej pozdravila županja Domžal Renata Kosec, nato pa je sledil slavnostni govorec Rudi Medved, državni sekretar na Ministrstvu za obrambo. Ob lepem kulturnem programu je potekalo podeljevanje priznanj. Bronasti znak civilne zaščite je prejel Franci Hribar, ki sta ga podelila Janko Godec, poveljnik regijskega štaba CZ, in Tomaž Igljč, vodja izpostave URSZR Ljubljana.

Franc Hribar, čestitke ob prejemu priznanja. In najlepša hvala za vse opravljeno delo in čas, ki si ga namenil CZ Mengeš.

Besedilo: **Jure Šinkovec, poveljnik CZ Mengeš** • Foto: **Jure Gubanc**

Razglasitev rezultatov

Na kvizu gasilcev pripravnikov in gasilske mladine tudi Mengšani

Spomladi se ne prebuja le narava, marveč očitno tudi mladež. Poleg glasbeno obarvanih dogodkov se v začetku marca namreč običajno odvije tudi gasilsko tekmovanje, kjer se mladi iz Gasilskih zvez Domžale in Mengeš pomerijo v prav posebnem kvizu, ki že tradicionalno poteka v Delavskem domu na Viru pri Domžalah. Tudi letos je bilo tako, da je preizkus gasilskega znanja za gasilce pripravnike (16 do 18 let) potekal 3. marca, udeleženi pa je bilo kar 9 ekip iz obeh gasilskih zvez. Kviz za gasilsko mladino je potekal dan pozneje, udeležilo pa se ga je kar 19 ekip pionirjev in 23 ekip mladincev.

Na tekmovanju gasilcev pripravnikov se je pomerilo 9 ekip, od tega 6 domžalskih in 3 mengeške. Te so izkazale tako teoretično kot praktično znanje, v zadnjih dveh preizkusih so bili tudi bitko s časom, hkrati pa so morali biti še posebej natančni, saj je vsaka najmanjša napaka pomenila točko manj. Tudi letos je kviz potekal na podlagi razpisa Gasilske zveze Slovenije.

Mengeške ekipe so se odlično odrezale, saj so pokazale, da premorejo veliko teoretičnega znanja, hkrati pa se ne ustrašijo niti praktičnih prikazov. Za izjemne dosežke so jim čestitali predsednik Gasilske zveze Domžale Matjaž Korošec, poveljnik Gasilske zveze Mengeš Miha Verbič, vse dobro pa je prvim trem ekipam iz vsake kategorije na regijskem tekmovanju zaželel tudi predsednik Prostovoljnega gasilskega društva Vir Tomaž Zalokar.

Med gasilci pripravniki so se na prva tri mesta uvrstile naslednje ekipe: prvo mesto je osvojila 2. ekipa PGD Loka pri Mengšu, drugouvrščena je bila 1. ekipa PGD Loka pri Mengšu, tretje mesto pa je zasedla ekipa PGD Topole.

Na kvizu gasilske mladine je letos sodelovalo 14 ekip pionirjev in 18 ekip mladincev iz Gasilske zveze Domžale ter 5 ekip pionirjev in 5 ekip mladincev iz Gasilske zveze Mengeš. Tudi na sobotnem tekmovanju so se mengeške ekipe res izkazale, za kar so na koncu prejele posebne pohvale predsednika Gasilske zveze Domžale Matjaža Korošča, vodje tekmovalnega odbora Lucije Šarc in predsednika Komisije za mladino pri Gasilski zvezi Mengeš Roberta Ručigaja.

Rezultati pionirskih in mladinskih ekip so bili naslednji: prvo mesto si je prislužila ekipa PGD Mengeš, na drugem mestu je zaključila ekipa PGD Loka pri Mengšu, tretjeouvrščena na tekmovanju pa je bila tokrat ekipa PGD Topole 1.

Vsem sodelujočim iskreno čestitamo!

Prva akcija je lepo uspela in veselimo se novih. Idej ne zmanjka, več o naši naslednji akciji pa boste lahko v kratkem prebrali na spletni strani naše šole. Vabljeni k sodelovanju. Z malo truda lahko naredimo velike spremembe in mnogim polepšamo življenje.

Besedilo in foto: **Barbara Kopač**

Mladi gasilci so na tekmovanju izkazali številne veščine

KD Mihaelov sejem

Jubilejna – 30. skupščina društva

Tako kot je pravzaprav obveza društev, da ocenijo aktivnosti v preteklem letu in ob tem sprejmejo nove programske izzive tekočega leta, so to storile tudi članice in člani Kulturnega društva Mihaelov sejem.

Potek skupščine je prvič kot častni občan vodil Janez Per, s svojo udeležbo pa sta jo zaznamovala še novoizvoljeni župan Bogo Ropotar in predsednik občinske Zveze kulturnih organizacij Boštjan Svete.

Poročila o delu društva in njegovih sekcij so bila zaradi znanih omejitev v prvih mesecih leta 2022 nekoliko manj obsežna. So pa zato prisotni več pozornosti namenili letošnjim načrtovanim dogodkom in prireditvam. Le-te lahko opredelimo kot priložnostne nastope in popestritev prireditev v domači občini, nastope v sodelovanju s turističnimi, kulturnimi in drugimi društvi ter ustanovami v drugih slovenskih občinah in krajih, sodelovanje na preglednih medobmočnih in državnih revijah in srečanjih skupin ter udeležbo na mednarodnih dogodkih, revijah in tekmovanjih.

Seveda ob nastopih harmonikarskega orkestra, orgličarske sekcije Sejmarji in pritrkovalcih pomemben prispevek društvenemu utripu dodajo še vsi tisti, ki snujejo in operativno poskrbijo za izvedbo prireditvene dejavnosti.

Končno lahko upamo in verjamemo, da se bomo uspešno vrnili na normalne in tudi obsežne »tirnice« programa, ki smo ga sposobni ponuditi občankam in občanom mengeške občine.

Društvo, ki je lani praznovalo 25-letnico delovanja, tako v letošnjem letu napoveduje in vabi na naslednje prireditve v Mengšu:

- 14. april: Zvoki pomladi, koncert glasbenih sekcij društva
- 22. april, 17. junij: Kuh'na v Mengšu

- 29. september–1. oktober: 29. sejem v Mengšu
 - 30. september: Mednarodno srečanje orgličarjev
- Upamo, da bomo tudi s svojim prispevkom doprinesli k dobremu vzdušju in pristnosti druženja v glasbenem mestu.

Besedilo: **Mare** Foto: Pavel Veider

Melodije okusov in glasbe:

Kuh'na v Mengšu

Mengeška, tokrat aprilska, kulinarčno-glasbena zgodba bo spet obudila in popestrila dogajanje na tržnem prostoru pri gasilsko-godbenem domu.

Priznani gostinci bodo ponudili pešter izbor jedi, poleg tega pa bo na voljo še pristen domači izbor glasbenega repertoarja.

Raznolikost jedi in okusov, predvsem pa dostopne cene so značilnost in priložnost za kulinarčno-gurmanske užitke tudi na tokratnih melodijah okusov in glasbe.

Iz loncev Kuh'ne v Mengšu bo slastno dišalo v soboto, 22. aprila 2023, od 10. ure dalje, zato ne zamudite priložnosti za prijetno druženje.

Otroški pevski zbor z učiteljico in zborovodkinjo Natašo Banko

Kdor vesele pesmi poje

V torek, 21. marca 2023, je na prvi pomladni dan in svetovni dan poezije Osnovna šola Mengeš po treh letih ponovno organizirala in izvedla pevsko prireditev Kdor vesele pesmi poje v Kulturnem domu Mengeš. Marec je mesec, ki nam prinaša pomlad in z njo toplo sonce, polno praznikov, kot so dan žena, dan mučnikov, materinski dan itd. Prav zaradi omenjenega smo se s prireditvijo spomnili le-teh in skupaj z nastopajočimi učenci počastili vse te prijetne praznične dni.

Da je prireditev potekala na omenjeni dan, verjetno ni naključje. S širokim naborom pesmi, ki so opevale pomlad, smo

veselo pozdravili tudi koledarsko pomlad, istočasno pa s petjem in plesom podprli svetovni dan poezije. Prireditev je obiskovalcem ponudila bogat glasbeni program. Nastopali so vsi pevski zbori Osnovne šole Mengeš, nekaj pevcev in glasbenikov solistov, otroška folklorna skupina, mažoretke, obiskovalce pa je prijetno presenetil tudi gostujoči pevski zbor iz Osnovne šole Rodica. Prireditev je tradicionalna in med obiskovalci vedno lepo sprejeta, tudi tokrat ni bilo nič drugače. Polna dvorana obiskovalcev je to še posebej potrdila. Zakaj je torej glasba pomembna? Napolnjuje in bogati naše življenje z vseh vidikov. Z njo doživimo izjemne trenutke sreče, poleg tega pa ima moč, da nas gane in celo spravi v solze. Vsekakor je glasba na prireditvi doprinesla vsakemu prisotnemu kanček sreče, kar je dokazal bučen aplavz ob koncu prireditve.

Besedilo: **Anja Urh**, učiteljica slovenščine • Foto: **Samo Zelko, Milan Burkeljca**

Mladinski pevski zbor OŠ Mengeš

Nastop skupine prvošolcev

Otroška folklorna skupina z mentorico Marušo Dimc

Povezolvalca prireditve, devetošolca Jona Kobler in Filip Svete

Nepozaben literarni večer

Naša plodovita dobenska pesnica Frančiška Hunjet je v organizaciji Turističnega društva Dobeno, v petek, 31. 3. 2023, ob 19. uri, v Župnijskem domu Mengeš predstavila že svojo četrto pesniško zbirko "UPANJE UMRE ZADNJE«.

Dobenska s srcem in dušo, pesnica, ki je v samozaložbi izdala že tri pesniške zbirke: prvo, »Moje življenje na papirju«, je posvetila svojemu očetu, ki je odigral pomembno, pozitivno vlogo v njeni mladosti in močno zaznamoval njeno življenje, druga zbirka je bila posvečena njenim trem sinovom in petim vnukom, ki jih ima najraje, »In beseda je meso postala«, njena tretja knjiga »Jeseni rože ponovno cvetijo«, prepletena z resničnostjo in domišljijo, je na neki specifičen način posvečena Dobenu.

V petek zvečer pa je bila v dogovoru z župnikom gospodom Markom Koširjem, ki je velikodušno odstopil prostor v Župnijskem domu Mengeš, predstavitev njene četrte zbirke pesmi "Upanje umre zadnje", v kateri čustveno piše o odnosih z znanci, prijatelji, odnosu do narave. Na njenih prvih treh knjigah je njena fotografija, na zadnji pa jo je zamenjala s sliko hortenzij, saj je to njena najljubša roža: »Na vrtu jih imam devet vrst. Lepe so, ko cvetijo, lepe, ko se posušijo, menjajo barvo, a obraza ne.«

Predstavitev nove knjige je obogatil lep kulturni program, katerega scenaristka in režiserka je bila letošnja dobitnica občinskega priznanja za ljubiteljsko delo v kulturi Meta Selan. Najprej je voditeljica na kratko opisala Franckin življenjepis in njene aktivnosti, s poudarkom na obdobjih, ki so se najbolj vtisnili v njeno življenje, ter prebrala njeno pesem »Knjiga«. Nato so se na »odru« zvrstili: duet Marjan Urbanija, orglice, in Hervin Jakončič, vokal in kitara, sta zapela in zaigrala nekaj slovenskih priredb svetovnih uspešnic ter požela spontan aplavz; znana in priljubljena vokalna skupina RŽ je zapela nekaj pesmi iz svojega bogatega repertoarja, vmes so se zvrstili člani Kulturnega društva »Ivan Hribar« Trzin, ki so recitali Franckine pesmi.

Pred zaključkom prireditve je nekaj besed povedala še Francka: »Tole je moja zadnja zbirka pesmi, povedala sem vse, kar sem želela povedati, a čudna so pota gospodova, ki nas vodijo, večkrat so polna kamenja in blata, med rožami raste trnje, ki rani dušo, za kar ni obliža, a kar je lepega, me dviga in ohranja veselo.« Na koncu prireditve je do mikrofona prišel tudi naš župan Bogo Ropotar, ki se je zahvalil pisateljici za lep večer in vse njeno literarno delo, ki bogati tudi kulturno dogajanje občine.

Po koncu prireditve so bili prisotni, ki so se v velikem številu udeležili kulturnega dogodka, povabljeni na skromen prigrizek in kozarček rujnega, vsak udeleženec je prejel tudi zadnjo Franckino knjigo z njenim posvetilom. Prijeten in spontan, čustven dogodek nam bo vsem prisotnim ostal v prijetnem spominu.

Besedilo in foto: **Tone Vidrgar**

Ta prva skupinska, na Kožljeku. Manjka samo še ta drugi kuža.

Projekt Dihamo z naravo v Mengšu

Projekt Dihamo z naravo je namenjen ozaveščanju prostora med stimulacijo in rekreacijo. V ta prostor sproščenosti in miru se naučimo vstopati in iz njega delovati. Ko začnemo zavedno poglobljati dih, umirjati um, opazovati svoje misli v notranji tišini, takrat kmalu opazimo, koliko nepotrebne prtljage nosimo s sabo.

Gre za preventivne zdravstvene ukrepe pri preprečevanju depresij, anksioznosti, tesnobe in duševnih motenj, za povečanje socialne aktivacije, lajšanje socialnih in psihosocialnih težav, medgeneracijsko sodelovanje in izvajanje rekreativno- sprostitevniških pohodov v naravo. Aktivnost je sestavljena iz hoje v naravnem okolju, vodene meditacije – vizualizacije, enostavnih dihalnih vaj in mehkega počasnega, čuječega gibanja za boljšo čuječnost hrbtenice. Za vse udeležence je aktivnost brezplačna, saj je sofinancirana z Ministrstva za zdravje. Izvaja se enkrat tedensko in traja približno 60 minut na več kot 20 lokacijah v Sloveniji. Cilj aktivnosti Dihamo z naravo je preventiva: izboljšanje zdravja in počutja, boljša gibljivost, vzdržljivost in boljše duševno zdravje vseh državljanov Slovenije. Želimo zmanjšati število obiskov pri zdravnikih in povečati možnost vodenega sproščanja v naravi.

Letos se brezplačna vadba izvaja tudi v Mengšu. Pričela se je v mesecu marcu 2023 in se izvaja vsak torek, od 7. 3. 2023 dalje, ob 17.30 uri. Vadba poteka pri Lovski koči – Žeček, ki jo vodi prostovoljec – vaditelj Stanislav Golob (031 608 512).

Besedilo: **Stanislav Golob** • Foto: **arhiv Društvo Šola zdravja**

Odpravili smo se na Kožljek in Koreno

Na prvo marčevsko nedeljo se nas je 18 radovednih planincev odpravilo v manj znane dele Polhograjskega hribovja. Če je vreme na začetku še kazalo, da se bo držalo oblačne napovedi, smo bili z vsakim korakom bližje toplemu soncu in jasnemu nebu.

Teren je dopuščal sproščen klepet, ki ga je le za hip prekinila zadnja strmina pod Kožljekom. Ko je ura odbila poldne, smo že stali ob cerkvi sv. Mohorja in Fortunata v vasi Koreno, kjer so nas organizatorji 19. pohoda na Koreno zamenjali z udeleženci pohoda in nam prijazno ponudili okrepčilo. Izlet smo zaokrožili v Vrzdencu.

Fotografije naj bodo udeležencem v spomin, drugim pa vabilo, da se nam pridružite na naslednjem izletu.

Besedilo in foto: **PD Janez Trdina Mengeš**

Pot nas je večinoma vodila po kolovoznih poteh.

Vadba pri Lovski koči Mengeš

Slovenske gorice premalo poznan biser naše dežele

Mengeški upokojenci smo bili na izletu v Slovenskih goricah. Spoznali smo samo en delček in bili tako navdušeni, da se bomo prihodnje leto vrnili. Mehkoba gričev, pomladno, mlado zelenje, prebujajoči vinogradi in hišice na vrhu so nas spominjali na pravljичno deželo. Jana Vrhovnikova je rekla, da je tako, kot bi velikan božal grudi mlade, lepe ženske.

Grad Cmurek in Muzej norosti

Seveda je vsakdan tudi težek, naporen. Delo v strmih bregovih ni pravljичno. Ampak ljudje, ki smo jih spoznali, so vsi s srcem na svoji zemlji in to se pozna na vsakem koraku. Prijazni domači na kmetiji Šenveter na sv. Ani so poskrbeli za odlični energetski zajtrk z rženim kruhom, domačo zaseko, mesnim in skutnim namazom, čajem in kavo. Njihovo vodilo je, da vse, kar ponujajo, če se le da, tudi sami pridelajo. In res so bili okusi hrane precej drugačni od okusov hrane, ki jo kupimo v velikih trgovinah.

Dobre volje smo se odpeljali do gradu Cmurek, kjer je na Tratah Muzej norosti. Pretreslo nas je, v kakšnem okolju so desetletja, od 1949 do 2004, bivali duševno bolni ljudje, kako se ni nikoli nič slišalo in izvedelo o njihovih usodah, pa so pustili svoja najlepša leta za zidovi Zavoda za duševno bolne. Nobena družba si ne bi smela dovoliti, da tako poniža ljudi, ki so drugačni, ki svet dojemajo in živijo po svoje. Treba je pomagati, nuditi pomoč in oskrbo, vendar na človeka dostojen način. Ne bom opisovala

podrobnosti, vsem pa priporočam obisk muzeja. Kustosinja Barbara je vedno pripravljena voditi in razkazati še eno bolečo in prikrito točko naše zgodovine. In človek hitro spozna, da je meja med zunaj in noter neverjetno tenka. Kljub temu da se grad Cmurek uvršča med pet najstarejših ohranjenih gradov na Slovenskem, pa se država do njega obnaša silno mačehovsko in ga vzdržujejo prostovoljci z evropskim denarjem, ki jim ga uspe pridobiti na razpisih. Njihova zagnanost ne bo dovolila, da bi propadel. Nasprotno, ohranjajo spomin in ozaveščajo družbo, ki svoje drugačne posameznike skriva za debele zidove gradov. Še danes na primer v grad Hrastovec.

V grajski sobani smo z izbranimi vini kmetije Šenveter poplaknili grenak priokus strahot, ki smo jim bili priča, in se preko mostovža nad prepadom, v katerem je marsikdo iz gradu našel dokončno odrešitev, odpeljali do Broda na Muri. Brodar nas je varno prepeljal v Avstrijo in nazaj, šofer Fadil pa je mojstrsko zvozil ostre ovinke cestice do cerkve Marije Snežne na Zgornji Velki, kjer nas je sprejel župnik Boštjan Lenart. Malo je povezan tudi z Mengšem, saj je njegova sestra poročena v našem mestu. S svojim razmišljanjem nas je popeljal v razmislek o smislu bivanja, o prispevku posameznika k skupnosti, ki je temelj vsake dobro delujoče družbe. Zapeli smo še pesem o Mariji, pobožali župnikovega konja in osla in se odpeljali na kosilo na kmetijo Šenveter, ki nas je tako radodarno sprejela. Bogato in okusno kosilo je pobožalo naše brbončice, rujna kapljica iz gospodarjeve vinske kleti pa je poskrbela za dobro voljo. Na kmetiji dela več rodov Šenveter in njihova »ta mlada« je že naredila izpit za lokalno vodičko in tako poskrbela za dodatno ponudbo kmetije. »Država naj pomaga ljudem pri spodbujanju osebne iniciative in našim ljudem ne bo treba hoditi v sosednjo Avstrijo na delo, saj so pametni, delovni in polni idej, samo oblast ne zna ali pa noče tega razvijati,« so bile zaključne misli gospodinje Cvetke in snahe Saše.

Besedilo: **Marija Štebe** • Foto: **Milena Aleš**

Pevski zbor Stane Habe

Zbor članov Društva upokojencev Mengeš

25. marca smo se upokojenci DU Mengeš zbrali na zboru članov. V Župnijskem domu se je zbrala množica 140 upokojenk in upokojencev in bilo je prešerno in tudi slavnostno vzdušje, saj so matere praznovale materinski dan in smo jih obdarili s čudovitimi cvetovi, ki so jih izdelale naše pridne rokodelke Marija, Jožica, Francka, Vida in mentorica Majda Repnik.

Fina gospa in kmetica

V kulturnem programu je sodeloval pevski zbor Stane Habe, v katerem poje tudi sedem mengeških upokojenk in ga več kot uspešno vodi Andreja Polanec. S pevkami sta zaigrala nepreko-sljiva Hervin Jakončič na kitari in Marjan Urbanija na orglicah. Ob čudovito zapetih pesmih nam je zaigralo tudi srce. Potem sta na oder prišli fina gospa Milena in kmetica Majda, ki sta s svojim skečem brez besed nasmejali vso dvorano. Sledil je uradni del srečanja, na katerem smo prebrali vsa poročila. Svoje člane smo seznanili z delom v dvanajstih dejavnostih, ki potekajo v DU Mengeš in ki jih prostovoljno vodijo naši marljivi mentorji. V letu 2022 so opravili pomembno in neprecenljivo delo in popestrili življenje vsem upokojencem, ki so se jih udeležili.

Članstvo smo seznanili tudi s finančnim stanjem društva in kako smo namensko porabili pridobljena sredstva. Slavnostni gostje so bili nad predstavljenim delom navdušeni in čestitke so nam izrekli g. župan Bogo Ropotar, predsednik PZDU Gorenjske g. Robert Plavčak, g. župnik Marko Košir, predsedniki in namestniki predsednikov sosednjih društev upokojencev ga. Mimi Skok, ga. Marija Pirnat, g. Feliks Lampret in g. Tone Pavlič.

Na koncu je g. Stane Groznik iz Doma počitka v Mengšu poskrbel za okusno in bogato pogostitev, g. Franc Osterman pa za odlično glasbo, ob zvokih katere smo tudi zaplesali. S petjem nas je razveseljevala tudi ga. Metka Blejc.

In čisto na koncu še zahvala vsem mentorjem za opravljeno delo, g. Matjažu Repniku, delovnemu predsedniku, ki je naš zbor začinil s pravo mero humorja in resnega dela, Ivanki Roudi za pisanje zapisnika, g. župniku, ki nam je velikodušno dal na uporabo Župnijski dom, Mileni Aleš za šopke cvetja na mizah, rokodelkam za izdelavo cvetov za mame, upravnemu odboru za pripravo prostora, mengeškim gasilcem za klopi in mize, topolskim gasilcem za prevoz in postavitev le-teh in seveda vsem vam, dragi upokojenci DU Mengeš. Brez vas našega društva ne bi bilo.

Besedilo: **Marija Štebe, predsednica DU Mengeš** • Foto: **Martina Habat, Ana Kolenc Polanec**

Anin (Kolenc Polanec) "selfi" z udeleženci zbora

Udeleženci pogovora, z leve Dobran Božič, dr. Uroš Lipušček in voditelj Janez Gregorič

Različni pogledi na vojno v Ukrajini

7. marca smo veterani iz Domžal v Knjižnici Domžale organizirali pogovor na temo varnostna situacija v svetu in različni pogledi na vojno v Ukrajini.

K pogovoru smo povabili dr. Uroša Lipuščka, publicista, novinarja in nekdanjega dopisnika RTV Slovenija, in generalmajorja Dobrana Božiča, vojaškega svetovalca ministra za obrambo.

Dr. Lipušček, eden od podpisnikov deklaracije za mir v Ukrajini, iz katere je razviden poziv, naj takoj prenehamo z oboroževanjem Ukrajine in s tem zaustavimo morijo v vzhodni Evropi, je poudaril nujnost tega ukrepa. Obsodba agresije Rusije nad Ukrajino pa je dokaj medla. Po drugi strani se glavni vzroki agresije skrivajo v delovanju ZDA v okviru severnoatlantske povezave NATO, ki je prelomila obljubo o neširjenju na meje z Rusijo. Zanimivo, da večina svetovnih držav, vključno s Kitajsko, gleda na situacijo v Ukrajini dokaj neprizadeto, kajti to se dogaja v Evropi. Kitajska pa ima nedvomno podoben interes v primeru neposlušnega Tajvana, zato tudi po ravnokar končanem kongresu kitajske partije bistveno povečujejo vojaški proračun in področje znanosti.

Ukrajina je že skoraj v celoti uničena, več kot deset milijonov ljudi je razseljenih po svetu in ta vojna ne pelje nikamor. Putin se nikakor ne bo umaknil sam, nastati bo moral nekakšen kompromis, kajti če bi Rusiji grozil propad države, je velika nevarnost uporabe jedrskega orožja. Rusija pa kljub sankcijam Zahoda še vedno ni na kolenih in preko tretjih držav prvič dosega celo presežek v mednarodni trgovini. V svetu ni več vplivnih državnikov, so le politiki z omejenimi mandati in je pretežna večina v službi kapitala. Generalmajor Božič pa je poudaril podporo Ukrajincem zveze NATO in celotne Evropske skupnosti, kajti če napadenih Ukrajincev ne oskrbimo z orožjem in drugo oborožitvijo, jo Rusi lahko popolnoma uničijo. Že s priključitvijo Krima je nastal sporazum v Minsku, ki je Ukrajini zagotavljal nedotakljivost njenih meja in ustrezno ureditev ruskih manjšin, ki ni bil spoštovan v celoti. Zaveznitvo ZDA, EU, Velika Britanija, Kanada, Avstralija, Nova Zelandija in Japonska bo nedvomno podpiralo Ukrajince v boju proti agresorju do konca, kajti napad Rusije na suvereno državo je popolnoma nedopusten, ker gre tu tudi za osnovno kršenje človekovih pravic in mednarodnega prava.

Vojne v Ukrajini nismo končali, razčlenili pa smo določene poglede nanjo. Dokler se svetovne velesile ne bodo toliko spoštovale med seboj, da se bodo začele pogovarjati, se to v bližnji prihodnosti verjetno še ne bo zgodilo. Upamo pa, da bo v bližnji prihodnosti nastalo močno svetovno gibanje za mir.

Besedilo: **Janez Gregorič** • Foto: **arhiv Knjižnica Domžale**

Povabilo na dogodek "Starodobniki se predstavijo"

Klub starodobnih vozil Soteska v sodelovanju z Občino Mengeš in Avto-moto društvom Mengeš vabi na srečanje starodobnikov, ki bo potekalo v soboto, 29. aprila 2023.

Dogodek se bo odvil po naslednjem razporedu:

- začetek ob 10.30 v Soteski;
- sledi panoramska vožnja do Slovenia Eco Resorta v Stranjah;
- zaključek srečanja ob 14. uri v Mengšu, na parkirišču pred Športno dvorano.

V Mengšu se bo odvil tudi poslednji del dogodka:

- podelitev priznanj in pokalov;
- družabne igre;
- pogostitev vseh sodelujočih.

Za prijetno vzdušje bodo poskrbeli veterani Mengeške godbe. Vabljeni torej na razgibano srečanje starodobnih vozil. Prireditev se bo odvila tudi v primeru slabega vremena.

Besedilo: **Barbara Kopač za Občinsko upravo** • Foto: **arhiv Retosa**

Avto moto društvo Mengeš Vabi na

18. tradicionalni BLAGOSLOV MOTORJEV

21.04.2023

- 16.40 Zbor pred AMD Mengeš
- 17.00 Blagoslov motorjev pri cerkvi Sv. Mihaela

Po blagoslovu, družabno srečanje pred AMD Mengeš

Vabljeni vsi motoristi ter mopedisti in vsi ljubitelji motorjev!!

Lačni in žejni ne bomo!!

AMD
AVTO-MOTO DRUŠTVO
MENZEŠ
Tel.: 041 511 214 (Mengeš)
tel.: 01 2299421

Čebele in spomladanska opravila na poljih in vrtovih

Prihajajo dnevi, ko se bodo na vrtovih in poljih začela spomladanska opravila. Med temi opravili je tudi zaščita rastlin pred različnimi škodljivci. V kmetijstvu in tudi doma na vrtu si prizadevamo, da bomo imeli kar najbolj kakovostne pridelke. Ker naše pridelke napadajo različni škodljivci, kot so živali, ki se hranijo s plodovi ali deli rastlin, pleveli, ki zavirajo rast rastlin, glive ali bakterije, se uporabljajo razna fitofarmaceutvska sredstva (FFS). Pa vendar se ta sredstva uporabljajo tudi pri pridelavi hrane. Pri tem se lahko zgodi, da je nepravilna uporaba sredstva za zaščito rastlin za oprasovalce, kot so čebele, čmrlji, divje čebele in drugi, lahko usodna. Fitofarmaceutvska sredstva lahko ob nepravilni uporabi povzročijo motnjo v razvoju ali celo smrt čebel in drugih oprasovalcev.

Leta 2008 smo imeli v Mengšu velik pomor čebel. Mrtve čebele so ležale povsod, pred čebelnjaki, na ulicah in poljih. Da se ne bi ponovila zastrupitev oprasovalcev, je prav, da dosledno upoštevamo navodila proizvajalca (FFS). Posebno moramo biti pozorni na znak, ki pomeni »posebno nevarno za čebele«.

Pred uporabo čebelam nevarnih sredstev v sadovnjakih in vinogradih moramo pokositi ali zmulčiti cvetočo podrast. Prepovedana je tudi uporaba sistemskih FFS, označenih kot čebelam nevarnih, v času cvetenja gojenih rastlin. Pri kontaktnih FFS, ki so označena kot

čebelam nevarna, pa je v času cvetenja gojenih rastlin prepovedana uporaba v dnevnem času, torej se lahko izjemoma uporabljajo v nočnem času, od dve uri po sončnem zahodu do dve uri pred sončnim vzhodom.

Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR) je izdala priročnik »Temeljna načela dobre kmetijske prakse varstva rastlin in varne rabe FFS« in je dobro, da ga vsak od nas upošteva.

Želimo vam uspešno delo na poljih in vrtovih.

Besedilo in foto: **Čebelarsko društvo Mengeš**

Vzemite si čas zase Blagodejna moč dotika

OGLAS

V kaotičnem vsakdanjiku, v trenutkih, ko vijugamo med stoterimi zasebnimi in poslovnimi obveznostmi, vse prevečkrat pozabimo nase. Ob koncu takšnih napetih dni po navadi nimamo niti atoma energije več, da bi storili še kaj dobrega zase in tako samo še izčrpani pademo v posteljo. Če se to dogaja le kratek čas, si naše telo kasneje še nekako opomore, če pa postane takšen mačehovski odnos do sebe del našega načina življenja, nam telo in tudi duša slej ko prej izstavi račun za vse skupaj.

Da bi se izognili neprijetnim posledicam stresa in nenehnega hitenja, strokovnjaki opozarjajo na pomembnost trenutkov, ki jih redno nameenjamo najpomembnejši osebi na tem svetu – samemu sebi. Če sami ne bomo v dobri koži, bo šlo narobe vse(m) okrog nas!

In zato si je še toliko pomembneje vzeti čas za drobna razvajanja. Eno od takšnih je zagotovo vedno bolj priljubljena metoda pomlajevanja in vesplošno dobrega počutja – *japonski cosmo lifting™*. Zasnovala ga je danska vodilna strokovnjakinja s področja refleksoterapije Lone Sorensen, ki je svoje znanje prenesla na učenke te metode po številnih evropskih deželah, tudi v Slovenijo in še drugam po svetu.

Kako poteka ta metoda in v čem je njen največji čar? Z nežnimi pritiski z rokami na točno določene refleksne točke na obrazu in ob uporabi vrhunskega šipkovega olja se začne celotno telo vse bolj sproščati, obraz pa znova dobi bolj sijoč videz. Obenem metoda vsebuje 11 korakov globoke masaže obraznih tkiv, ki spodbudi tvorbo kolagena, zaradi česar povrne mo koži mladosten sijaj.

Japonski cosmo lifting™ pa ne deluje učinkovito le na izboljšanje tonusa naših obraznih mišic in sijoč videz kože, ampak ima še mnogo širše pozitivne razsežnosti.

Omenjena metoda namreč odlično uravnava tudi naša čustvena stanja. Čustva, ki ob vsakodnevnem tempu življenja ostajajo ujeta v našem telesu, saj jih pogosto ne znamo zdravo izraziti oziroma se soočiti z njimi, se začnejo sproščati, zato po končani metodi tovrstnega liftinga čutimo neverjetno lahkotnost in razbremenjenost.

Japonski cosmo lifting™ pozitivno deluje na uravnovešeno delovanje vseh notranjih organov in hormonov, obenem pa razstruplja organizem, kar hitro opazimo na vedno bolj napeti in mehki koži kot tudi na vse bolj sproščeni in razbremenjujočem počutju.

Tovrstna nevrosenzorična stimulacija mišic na obrazu torej prinaša toliko neverjetnih pozitivnih učinkov, da ne preseneča, zakaj se nad to metodo, ki temelji na nežnem dotikanju določenih točk na obrazu, navdušujejo številni po vsem svetu.

Učinki opisane metode so vidni že po prvem obisku, saj se telo in duša olajšano otrese posledic stresa in vsega, kar ta prinaša s seboj. Še več dolgotrajnejših rezultatov na svoje psihofizično počutje pa opazimo po več zaporednih obiskih.

Vzemimo si torej nekaj časa zase, ker si to – preprosto zaslužimo! Predstavljeno metodo *japonskega cosmo liftinga™* lahko preizkusite tudi v **Mengšu**, in sicer v **Kozmetičnem salonu Zapletina** na **Slovenski cesti 26**. Za rezervacijo zelenega termina lahko pokličete na telefonsko številko **031-70-33-44** ali pišete na elektronski naslov info@zapletina.si. Več informacij lahko najdete na spletni strani www.zapletina.si.

Japonski cosmo lifting™
Slovenska cesta 26
Mengeš

ZAPLETINA
KOZMETIČNI SALON

031 / 70-33-44, www.zapletina.si

Učna ura obrezovanja sadnega drevja na Dobenu

Obudili smo tradicijo, ki je bila pred korono samoumevna. Vsako pomlad je bilo treba obnoviti znanje, kako poskrbeti, da bo drevje zdravo in čim bolj obrodilo. Kakšen je pravilen rez, da ne naredimo škode, mora razložiti nekdo, ki ima dolgoletne izkušnje. Vsaka vrsta drevesa ima svoje značilnosti. Upoštevati moraš letošnji in tudi pridelek prihodnjega leta. Res, da se teorije tekom let malo menjajo, a splošne zakonitosti rezov še vedno ostajajo.

V soboto, 18. marca, ob 9. uri, smo se zbrali v mojem sadovnjaku. Okrog dvajset nas je bilo. Moj cilj je bil dosežen, prišla je večina mladih in najmlajša deklica s svojo mamico. Edina oranžna hiša na Dobenu je bila dobra markacija, da nihče ni zašel proti Rašici. Po zaužitju nekaj »težkih kapljic« smo na dvorišču naredili gasilsko sliko. Nekaj udeležencev se nam je pridružilo kasneje. Privabila sta jih smeh in dobra volja.

Sledili smo svojemu inštruktorju Sebastianu Grmeku k prvemu drevesu, vinogradniški breskvi. Okusni sadeži so primerni za uživanje kot tudi za predelavo. Drevo je po posegu dobilo popolnoma drugo obliko. Odstranjeno je bilo vejevje iz notranjosti in vse tisto, kar bi sicer jemalo hrano bolj plodnemu delu.

Naslednja je bila na vrsti češnja. Pritlikavo drevo ni potrebovalo mnogo rezov, osvetlila se je le notranjost. Njej je sledila dvakrat rodna figa. Pred dvema letoma smo jo požagali do tal. Ni se vdala. Iz korenin je pognalo novo drevo. Obrezali smo le nekaj vrhov. Jablana je bila naslednja na vrsti. Mislim, da je stara najmanj petnajst let. Sebastian jo je ocenil za polnoletno. Odstranil je mnogo izrastkov in tako osončil vse vitalne dele. Debla so na nekaterih delih pokrita z mahom, vendar to samemu drevesu ne škoduje. Če želimo lepši izgled, mah lahko odstranimo.

Velik zalogaj v mojem sadovnjaku je trta. Ta se skrajša do brsta ob matični veji. Tekom leta posamezne vitice lahko zrastejo tudi do nekaj metrov. Opazovali smo rez dveh glavnih trsov, tik ob jablani, ki je bila skoraj ovita z dolgimi poganjki.

Zadnje drevo je bil ringlo. Prav ringlo je dokaz, kako lahko nekdo »zafuša« obrezovanje. Lepo rastoče drevo je obrezal, kot bi obrezoval palmo. Ostalo je popolnoma golo deblo, ki ga je Sebastian reševal dve leti. Iz golega debla so pognale nove veje, ki letos že brstijo. Samo malo jih je razredčil. Ringlo je svetlo rumene barve, težko gre od koščice. Je zelo sočen, polnega okusa in brez škode, pravi posladek. Je okusnejši od sliv, zato ga imajo ose zelo rade. Na koncu sem izpolnila še svoji zadnji obljubi. Robide so nezahtevna rastlina, zelo odporna na bolezni. Rodijo vsako leto. Plodovi so zelo veliki, temni, zorijo postopoma. Ko odradijo, se dolga

stebela porežejo, ker že lesenijo. Poleg njih za naslednje leto že rastejo nova. Treba jih je privezovati na žično oporo. Robide so ene od najbolj zdravih sadežev. Za moj okus so malo prekisle, a otrok to ne moti.

Naslednja obljuba so bile maline. Imam jih tri vrste. Enkrat rodne so debele, dolge 2 cm in sladke. Primerne so za uživanje, peko peciva in zamrzovanje. Ko odradijo, jih je treba porezati do tal, ker že rastejo novi poganjki za naslednje leto. Rjava barva stebela je dokaz, kaj se mora odrezati. Druge so maline, ki rodijo dvakrat letno. Prvi pridelek je lahko že v prvem tednu junija. Te so bolj drobne in prav tako sladke. Ko jih obiraš, se rade v roki drobijo. Potrebujem jih v glavnem za predelavo: za sok ali pomešane s sladkorjem v zaprtih kozarcih prepustim soncu. Ko masa postane skoraj tekoča, jo je treba precediti in zaliti z dobrim domačim žganjem. Olesenela stebela je treba prav tako izrezati, ker rastejo nova. Tretje maline so blede rumene, tudi dvakrat rodne. Zame so to najbolj okusne maline. Najboljše so sveže, lahko tudi zamrznjene. Rodijo do prve zmrzali, odstranjevati je treba olesenele dele, ker rastejo novi. So odlični posladek za otroke, obirajo jih lahko sami. Niso potrebne nobene posebne nege.

Vse vrste malin so vitaminska bomba čez celo leto, surove ali predelane. Edina nevšečnost, s katero se srečujem pri pridelavi, so uši, ki jim zvesto sledijo mravlje. Tako jih prej opazimo. Te so lahko predvsem spomladi, če je vreme precej vlažno, in to že ob samem cvetenju. Fitomedicina, ki si vedno bolj prizadeva za čim bolj ekološko pridelavo, pozna in priporoča neškodljive pripravke. Zato priporočam posvet v najbližji vrtnariji ali specializirani trgovini.

Ogled in učenje smo s tem zaključili. Vsem, ki so želeli nekaj sadik bledorumenih malin za posaditev na lastnem vrtu, smo sadike izkopali. Teh je več kot dovolj, zame pa bo mnogo lažja košnja trave. Vrtnarju Sebastianu smo se zahvalili za koristne nasvete. Za vse manj pogumne, da bi sami obrezovali, sem z dovoljenjem posredovala še njegovo telefonsko številko.

Besedilo in foto: **Frančiška Hunjet**

Gregorčki so osvetlili Pšato v Topolah in razveselili otroke

Letos smo ponovno tudi v Topolah pozdravili pomlad in prihod daljših dni ob spuščanju gregorčkov po potoku Pšata.

V soboto, na predvečer gregorjevega, smo se zbrali v gasilnem domu Topole, kjer so otroci s pomočjo mentorjev izdelovali gregorčke. Iz odpadne embalaže so strigli, barvali in lepili ter na koncu izdelali mnogo ladjic in hišk, ki so ob mraku razsvetljene zaplule po Pšati. Otroci so opazovali in navijali, katera ladjica bo premagala prepreke potoka in čim dlje razsvetljena plula. Pri tem so jih še s palicami bodrili ob vznožju struge, da so priplule do točke, kjer so jih topolski gasilci pobirali iz struge. Za prijetno vzdušje ob spuščanju gregorčkov so poskrbeli starejši mladinci. Ti so ob pomoči spretnih gasilcev izdelovali bakle, s katerimi smo se ob mraku odpravili k spustu gregorčkov in jih zapičili ob strugi, da so razsvetljevale Pšato in dogodek naredile še slovesnejši.

Po spustu gregorčkov smo večer zaključili ob ogledu risane filma in s polnim naročjem »kokic«. Vsi skupaj, tako otroci kot mentorji, smo se neizmerno zabavali in ob tem skovali že mnogo načrtov za prihodnja srečanja.

Besedilo: Špela Batis • Foto: Janez Koncilja, Špela Batis

Cvetnonedeljske butarice

Bližajo se velikonočni prazniki in z njimi povezani običaji, med katere sodijo tudi velikonočne butarice, te imajo v slovenskem prostoru posebno mesto. Tako smo se v petek popoldan, pred cvetno nedeljo, ponovno zbrali v prostorih gasilskega društva Topole, tokrat ob izdelovanju velikonočnih butaric.

Na mize smo pripravili veliko različnega cvetja in zelenja. Ob spretnih otroških prstkih so tako nastajale najrazličnejše velikonočne butarice. Delavnice se je udeležilo 14 otrok in najpogumnejši so se izdelovanja butaric lotili kar sami, nekaterim otrokom pa so pri izdelovanju pomagali starši. Veliko zaslug za čudovite butarice ima tudi Bernarda Mejač, ki nam je ves čas pomagala ter nas usmerjala z nasveti in krepila z idejami. Druženje smo zaključili ob skupinskem fotografiranju vseh prečudovitih butaric. Z vsemi nastalimi butaricami smo se v nedeljo vsi ponosno odpravili k blagoslovu, nato pa jih razstavili po domovih in z njimi pričarali velikonočno vzdušje.

Besedilo: Špela Batis • Foto: Miha Batis

Pohodniki

LOKA PRI MENGEŠU

Pohod ŠD Loka pri Mengšu

Na prelepo spomladansko soboto, 18. 3. 2023, smo izpeljali tradicionalni (osmi po vrsti) pohod ŠD Loka. Zbralo se je 60 pohodnikov iz bližnje in daljne okolice.

Izhodiščna točka je bila pred brunarico v Športnem parku, pot nas je vodila mimo loške cerkve, potem gradu Jablje na Dobeno in naprej na Rašico, kjer smo imeli krajši postanek. Nadaljevali smo po zanimivi Grebenski poti do Mengeške koč. Tudi tam je bil čas za okrepčilo, potem je sledil samo še sestop z Gobavice proti Športnemu parku. Pred zaključkom pohoda nas je čakalo prijetno presenečenje, naš član Robi Levec nam je namreč pripravil pogostitev s svojimi mesnimi dobrotami.

Pohod v dolžini 16 km smo končali v Športnem parku, kjer je vsak udeleženec dobil darilo in brezplačno malico! Posebna pohvala gre najmlajšemu pohodniku, šestletnemu fantu Lovru Brojanu, in najstarejši pohodnici Jožici Anžlovar, ki bo letos dopolnila 80 let. Upam, da se drugo leto spet vidimo!

Besedilo in foto: **Matjaž Anžlovar za ŠD Loka**

Foto: Pexels.com

Starši ali skrbniki se danes premalo zavedamo svoje vloge pri vzgoji otroka, predvsem v predšolski dobi, ko se gradijo temelji osebnosti, vzgojitelji pa smo le podaljšana roka njihove vzgoje in vključevanja otrok v družbene sisteme. Z ustrezno podporo avtonomnosti in strokovnosti vzgojnega kadra ter ustreznimi izobraževanji staršev ali skrbnikov (npr. šole za starše) lahko prispevamo h kakovostnejši vlogi staršev ali skrbnikov pri vzgoji njihovih malčkov. Prenašanje celotne vzgoje predšolskih otrok na vzgojne ustanove vsekakor ni cilj, ki bi mu starši ali skrbniki slepo sledili.

Vsi se strinjamo, da je tempo življenja živahen, da imamo veliko pripomočkov, ki otroku krajšajo čas in odvrčajo pozornost, da je digitalizacija družbe prinesla tudi »otrokom zanimive« pripomočke, ki se danes mogoče dobro obnesejo, s psihološkega vidika pa strokovnjaki na veliko opozarjajo na negativne posledice v prihodnosti itd.

Ni dobro biti niti preveč zaščitniški. Pustite malčkom raziskovati, podarite jim sebe in ne računalnika ali pametnega telefona, vsak izlet z avtom, sprehod do vrtca ali domov je lahko trajnostni trenutek neprecenljive vrednosti. Včasih se nam zdi, da otrok potrebuje nešteto dejavnosti, resnično pa potrebuje varno domače okolje, v katerem lahko opazuje vsakodnevna opravila staršev ali skrbnikov in jih posnema. Nobena igrača ne bo nikoli bolj zanimiva od staršev. V igralnici ali telovadnici je lahko milijon igrač in rekvizitov, pa ne bodo nikoli nadomestili mamice in očka. Podarite največ, kar lahko – prosti čas. Tako velika stvar, zanjo ni treba iti predaleč, nič plačati. Le vzeti si ga je treba!

Besedilo: **Alenka Viriant-Stojanović** • Foto: **Alenka Zalanek**

ZANIMIVO

Starši, podarite svoj prosti čas svojemu otroku

V obdobju zadnjih nekaj desetletij sta se razumevanje in pričakovanje glede vključevanja staršev v ustanove, kot je vrtec, precej spremenila. Od stroge prepovedi prihajanja staršev v vrtec do današnjega skoraj pretiranega sodelovanja in partnerstva.

Sodelovanje staršev ali skrbnikov in vrtca je pomembno predvsem zato, ker se z vzgojo otrok vsakodnevno srečujemo oboji. Z vstopom v vrtec otrok prehaja iz domačega, njemu znanega okolja v neznano socialno okolje. Otroek je takrat pod vplivom različnih dejavnikov, zato je pomembno, da se dejavniki iz obeh okolij približajo. To lahko dosežemo le z medsebojnim sodelovanjem staršev ali skrbnikov in vzgojiteljev, nikakor pa ne z medsebojnim poseganjem vzgojiteljev v domače okolje in staršev v vzgojiteljevo strokovnost.

Zelene spremembe Popravljalnica oblačil in špagetnica

Vsako sekundo se zažge ali na odlagališče odvrže polnemu tovornjaku ekvivalentna količina oblačil (McFall-Johnsen, 2020).

Na sončno soboto, 18. marca, se je v AIA – Mladinskem centru Mengeš odvil dogodek z naslovom Zelene spremembe. Dogodek je potekal v okviru projekta Tokovi prihodnosti, pod okriljem LAS Za mesto in vas. Projekt je sofinanciran s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj, Zavoda Revivo in AIA – Mladinskega centra Mengeš. AIA – McM ga je izvedla skupaj z društvom Kreativni nomadi, ki na območju Radomelj vodijo trajnostne delavnice s fokusom na izdelovanju uporabnih predmetov iz rezanih starih majic.

Ideja za dogodek je vzknila iz pogovorov z udeleženkami dogodka izmenjevalnica oblačil, ki ga v "Mladincu" vodi enkrat mesečno. Po treh letih vodenja izmenjevalnice oblačil se je v skladišču Mladinca nabralo kar nekaj oblačil. Porodilo se je vprašanje, kam naj z njimi – saj jih že redno doniramo različnim organizacijam, kot so društvo Mozaik in Kralji ulice, presežki pa se še vedno kopičijo. Občasno se zgodi, da prejmemo oblačila, ki so narejena iz kakovostnih materialov, a so žal potrebna popravila. Kam z njimi? Kam z vsemi oblačili?

Pokazala se je priložnost in svoje ideje smo lahko uresničile v okviru evropskega projekta Tokovi prihodnosti.

Dogodek je bil kolaborativen in soustvarjen z vsakim dragocenim doprinosom soudeleženi. Ena oseba je prinesla šiviljski stroj, druga šiviljske pripomočke. Na voljo smo imele torej osnovne potrebščine za kreativno predelovanje oblačil. Krpale smo nogavice, popravljale jakne, vezle in pletle preproge iz razrezanih promocijskih majic.

Popravljalnico oblačil in ogled krajšega filma ter kritični pogovor sem vodila Tea Vuga. Strokovno pomoč pri predela-

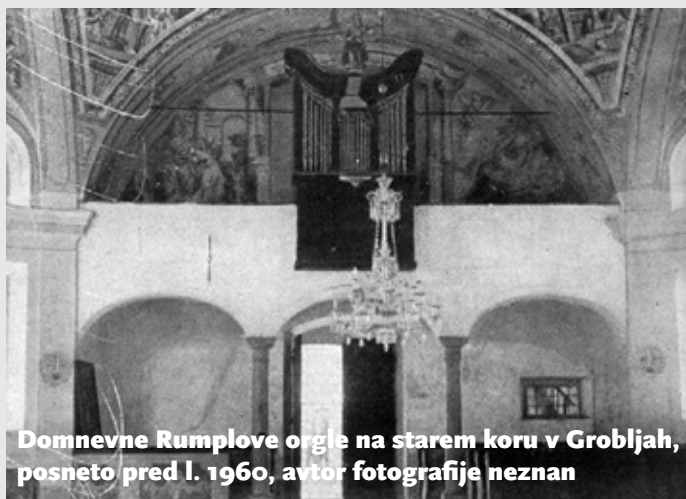
vi je nudila Taja Franko, dijakinja smeri Ustvarjalec modnih oblačil. Kreativne nomade sta predstavljali Mojca Kočar in Helena Crnič, ki sta udeleženkam prikazali, kako lahko stare bombažne majice predelamo v uporabne in estetske izdelke. Najprej smo se osredotočile na pravilno izrezovanje majic v trakove, ki jih imenujemo tudi špageti, ter pripravo trajnostne preje za nadaljnjo obdelavo. Iz pripravljene preje smo izdelale modne pletene verižice, unikaten modni dodatek za okoli vratu. Nadalje smo se preizkusile v makrame tehniki in z njo izdelale zapestnice iz preje. Na koncu smo se lotile še najbolj zagonetnega pletenja s prsti in spletle trajnostne preproge.

Dogodek se je zaključil veselih energij in novega upanja. Izrazila se je želja, da ga ponovimo. Lepo vabljeni vsi, ki bi se želeli udeležiti naslednje oblačilne akcije. Saj veste, skupaj gre lažje.

Kratki film, ki smo si ga ogledale na dogodku: https://www.youtube.com/watch?v=Ichjoac3V_Y&t=15s&ab_channel=InsiderBusiness

Besedilo: **Tea Vuga** • Foto: **Tea Vuga, Mojca Kočar**

Domnevne Rumplove orgle na staremu koru v Grobljah, posneto pred l. 1960, avtor fotografije neznan

V Mengšu so nekoč stale ene najstarejših ohranjenih orgel na Slovenskem

V prejšnji številki Mengšana ste lahko brali o mogočnih orglah, ki danes, potrebne obnove, stojijo v mengeški cerkvi svetega Mihaela. Glede na bogato zgodovino mengeške prafare vemo, da Goršičeve orgle niso bile prve na tem mestu. Žal o predhodnih orglah vemo zelo malo, nekaj pa le.

Iz zapisov dr. Eda Škulja, uglednega slovenskega muzikologa, glasbenika in pedagoga, izvemo, da so v Mengeš okoli leta 1785 prišle orgle Janeza Fallerja, izdelane leta 1699. Pripeljali so jih iz enega od ljubljanskih samostanov, ukinjenih v času cesarja Jožefa II. Te orgle so ohranjene še danes in so dolgo časa veljale za najstarejše ohranjene orgle na Slovenskem.

Fallerjeve orgle so v Mengšu služile približno 50 let, nato so bile predstavljene na Homec. Ko je tam Peter Rumpel leta 1837 postavil nove orgle, so te prepeljali v Radomlje, vendar tudi tu niso dolgo ostale. Leta 1887 je Ignacij Zupan za radomeljsko cerkev naredil nove orgle, stare pa leto prej prestavil v Kresniške Poljane. V letu 1934 so za kresniško cerkev kupili rabljen harmonij, Fallerjeve orgle pa po nasvetu mons. Viktorja Steške, umetnostnega zgodovinarja in škofijskega računovodje, 9. julija 1934 poslali Deželnemu muzeju v Ljubljani. Muzej hrani dopis: »Ravnateljstvu mestnih dohodarstvenih uradov. Podpisano ravnateljstvo prejme v prihodnjih dneh za svoje zbirke iz Kresniških Poljan stare orgle (z ormaro), ki so ene najstarejših v škofiji. Muzej doslej odn. sploh nobenih orgel še nima, pa je želeti, da je v zbirkah obrtnega oddelka zastopana tudi ta panoga. Zato prosim, da p.n. naslov izda naročilo mitnici na Zaloški cesti (orgle pripeljejo na vozu) za vseh uvoznih pristojbin prost uvoz glede omenjenega muzejskega razstavnega objekta. Dr. Josip Mal.« Zanimiva je opomba v dopisu: »Ostanejo pa lastnina cerkve, ker ni nihče nič plačal zanje.«

Na podlagi tega dopisa je dr. Škulj v začetku 80. let poslal upravi Narodnega muzeja pismo, v katerem sprašuje, ali so

Fallerjeve orgle v Zapotoku pri Sodražici, avtor Brane Košir

orgle še vedno pri njih, in predlagal, da bi jih restavriral. Orgle so bile takrat zaradi prostorske stiske muzeja založene v depojih in nedostopne. Ogled je bil možen šele proti koncu leta 1985. Takrat so se dogovorili, da orgle prevzame in jih restavrira župnija Sodražica, za orgle pa sta se posebej zavzela organist ing. Brane Košir (danes priznani orglar – izdelovalec orgel – in strokovnjak za Goršičeve orgle) in njegov oče France. Ko so v sodraško cerkev leta 2005 postavili nove orgle, so Fallerjeve orgle našle prostor na koru podružne cerkve sv. Marke v Zapotoku pri Sodražici, kjer stojijo še danes.

Fallerjeve orgle so v Mengšu okrog leta 1830 nadomestili z novimi, ki jih je izdelal Kamničan Peter Rumpel. O teh orglah vemo le to, da so bile premajhne za veliko mengeško cerkev. Zato so Mengšani pri Francu Goršiču leta 1889 naročili nove, večje orgle, nekdanji mengeški kaplan Anton Koblar pa poroča, da so leta 1889 v Grobljah, po radodarnosti gospoda Petra Majdiča, cerkvenega ključarja in lastnika mlina v Jaršah, povečali kor in nanj postavili 'lepe orgle', ki so bile prej v župnijski cerkvi v Mengšu. Ohranjena je fotografija izpred leta 1960, ko je bil ta kor odstranjen. Na fotografiji so vidne tudi orgle. Domnevamo lahko, da so to Rumplove orgle, ki so prej stale v Mengšu.

Podatki o zgodovini orgel v Mengšu so zelo skopi. Vse, ki razpolagate s kakršnimi koli informacijami, zapisi ali pa imate doma stare fotografije, na katerih se vidijo orgle v mengeški cerkvi, naprošam, da mi fotografije posredujete. Lahko na e-poštni naslov uros.urbanija@gmail.com ali pa me kontaktirate na telefon 031 353 969.

Besedilo: **Uroš Urbanija**, organist

Zeliščarji na obisku v Radovljici

Ko pride v deželo pomlad, se z naravo prebudimo tudi ljudje in komaj čakamo, da naberemo prve zvončke, re-grat, čemaž, da nas zjutraj zbudi ptičje petje in sonček prijetno pogreje.

Na Univerzi za tretje življenjsko obdobje Lipa Domžale nas je v okviru študijskega krožka zeliščarstvo naša mentorica Katja povabila na prvo potepanje v letošnjem letu – v Radovljico. Študijski krožek zeliščarstvo je eden od bolj obiskanih, med drugim ga obiskujejo tudi štiri članice iz Mengša.

Prvič smo se tudi odločili, da se na pot odpravimo z avtobusi in vlakom. Pot je bila še bolj zanimiva, ker se marsikdo od nas že dolgo ni peljal z vlakom.

V Radovljici nas je pričakalo toplo pomladansko sonce. Stari del mesta je lepo urejen, z izložbami, ki jih že krasijo velikonočni aranžmaji, vredni slikanja, kot ideja za okrasitev doma. Na pročelju Čokoladnice pa napis, ki vabi: »Za srečo ni tablet, je pa čokolada!«

Katja se je dogovorila za kosilo v Hiši Linhart na Linhartovem trgu, kjer nas je z vrhunsko kulinariko razvajal priznani chef Uroš Štefelin. Vsak krožnik je bil nekaj posebnega in vsak griljaj pravo kulinarčno doživetje. Za slovo se je chef še slikal z nami. Če bi se radi razvajali, ga obiščite.

Staro mestno jedro Radovljice se ponaša z najpomembnejšo srednjeveško in renesančno arhitekturo ter kulturno dediščino na Slovenskem. Tu se nahaja tudi Lekarniški in alkimistični muzej, ki je v družinski lasti družine, lastnice kozmetike Mio-ba. Ob vstopu v lekarno te objame čudovito opojen vonj zelišč in dišečih olj, ki te vabi, da raziščeš notranjost in bogato dediščino zbirateljev.

Muzej ponuja obiskovalcem vpogled v minuli dve tisočletji svetovne farmacije, s poudarkom na razvoju na slovenskem ozemlju.

V njem je zbranih več kot 2000 predmetov. Lahko vidimo opremo lekarn iz 18. in 19. stoletja, zbirko italijanskih in španskih albarelov – okrašenih keramičnih posod za shranjevanje zdravil, lekarniški in alkimistični laboratorij, zbirko možnarjev

iz obdobja od 12. do 19. stoletja, tehtnice in uteži. V zbirki je 30 farmacevtskih knjig, izdanih med 15. in 19. stoletjem, ter etnološka zbirka ljudskega zdravilstva na našem ozemlju.

Skozi muzej nas je vodila še zanimiva igra – 12 nalog, ki smo jih ob ogledu reševali in prejeli še diplomu za uspešno delo, ki nas bo vedno spomnila na prijetno druženje v Radovljici in ne nazadnje na to, da smo se v vseh teh letih druženja pri zeliščarjih veliko naučili in to prakticiramo tudi v vsakdanjem življenju.

Pot domov je vedno krajša, čeprav enaka in poslovili smo se v pričakovanju novega odkrivanja lepot in narave naše lepe dežele.

»Rastlina je sveta, od korenine do cveta.« (Vlasta Mlakar)

Besedilo: **Marina Kopač** • Foto: **Mimi Miklavčič**

Poziv k obvladovanju smrekovih lubadarjev

Smrekovi lubadarji so stalni prebivalci gozdov. Običajno naseljujejo sveže posekano drevje ter poškodovano in oslabilo drevje. Nevarnost za zdrave gozdove je odvisna od stopnje rodnosti in števila generacij, ki jih razvijejo v enem letu. Namnožitve lubadarjev navadno sledijo naravnim ujmam, zaradi katerih so v gozdovih večje količine poškodovanih ali oslabilih dreves.

V jeseni leta 2022 pa vse do danes so bile vremenske razmere ugodne in lubadarji so se ponekod že namnožili čez obvladljiv prag. Dodatna težava so v zadnjem vetru poškodovane smreke, ki jim je le polomilo vrhove, so težje opazne in skupaj s polomljenim vrhačem predstavljajo skrita lovna drevesa za velikega in malega smrekovega lubadarja.

V prvih dveh mesecih leta 2023 delavci Zavoda za gozdove Slovenije (Zavod) intenzivno iščemo jesenska žarišča in izdajamo odločbe za takojšen posek. Ker se delavci Zavoda zavedamo, da bomo širjenje lubadarjev učinkovito zaustavili le s sodelovanjem lastnikov gozdov, pozivamo vse lastnike gozdov, ki so že prejeli odločbo Zavoda, da pristopijo k takojšnji izvedbi sanacije žarišč. Hkrati pozivamo VSE LASTNIKE GOZDOV, da redno, vsaj enkrat na 14 dni, pregledujejo svoje gozdove in v primeru najdbe smrek, napadenih po lubadarju, takoj obvestijo svojega revirnega gozdarja in začnejo s sanacijo. Revirni gozdarji vam bodo nudili vso strokovno pomoč in vse informacije, ki so potrebne, da se napadeno drevje čim hitreje, še preden lubadar izleti, odstrani iz gozda in naredi ustrezen gozdni red. Gozdarje v Domžalah lahko pokličete vsak delovni dan med 7. in 15. uro na tel. št. 01 724 12 75.

Za lažje prepoznavanje napada lubadarja in potrebnega ukrepanja podajamo še naslednje informacije:

a) znaki napada velikega smrekovega lubadarja:

1. najbolj očitni znaki jesensko-zimskega napada so naslednji: lubje na deblu odstopa in odpada, čeprav so iglice še zelene in od daleč ne kažejo nobenih sprememb,
2. najbolj očitni znaki poletnega napada so naslednji: rjav prah (črvina) na korenčniku in sprememba barve iglic preko sivkasto zelene v rumenorjavo in na koncu rdečkasto;

b) potrebna dela pri sanaciji žarišč:

- takojšen posek in izdelava napadenih dreves,
- vse lesne sortimente takoj po poseku spraviti iz gozda ali jih olupiti na podloženo ponjavo in lubje takoj sežgati,
- sežig sečnih ostankov (vrhačev, vej, lubja),
- beljenje panjev.

Besedilo: **Barbara Slabanja, univ. dipl. inž. gozd.**, Območna enota Ljubljana Zavoda za gozdove Slovenije, Odsek za gojenje in varstvo gozdov

Kaj je moje poslanstvo, misija

V AIA – Mladinskem centru Mengeš je Andrej Pešec v marcu govoril o vlogi in načinih odkrivanja svojega mesta v svetu.

Nekdo, ki počne to, kar res rad dela, je mnogo srečnejši, uspešnejši in bolj zdrav. Življenje, narava, veselje, kakor koli vam je ljubše, vedno podpirajo nekoga, ki aktivno in potrpežljivo sledi zdravi kmečki pameti, razumu in intuiciji.

Kako pa odkriti, kaj je tvoje poslanstvo?

- Kaj radi počnete v prostem času, kateri so vaši hobiji?
- Za kaj si prizadevate v življenju?
- O čem radi govorite?
- Kaj bi počeli za druge, če bi vedeli, da vam ne more spodleteti in če bi bili finančno preskrbljeni?
- Katere filme radi gledate in katere igrice radi igrate?
- Včasih so poseben test inklinacij otrokom naredili še, ko so bili čisto majhni, stari le nekaj let. Na štiri oddaljene točke v sobi so jim postavili štiri predmete: knjigo, denar, orodje in ščit. Naravo otroka so lahko zelo pogosto videli po tem, h kateremu predmetu se je intuitivno odplazil.
- Kakšnega vas vidijo sosede, učitelji in trenerji? Še posebej dobrodošel je lahko nasvet nekoga, ki na vas ni vezan, saj vas tako lahko vidi v objektivni luči.
- Svojo naravo lahko zelo natančno odkrijete tudi s pomočjo nasveta verodostojnega, kakovostnega (jyotish) astrologa.

Idealno je, če najdete in združite:

- nekaj, kar radi počnete – strast;
- nekaj, v čemer ste dobri – nalogo;
- nekaj, kar svet potrebuje – poslanstvo;
- in nekaj, za kar ste lahko plačani – poklic.

Besedilo: **Andrej Pešec** • Foto: **Brane Tomšič**

V tednu Rdečega križa Slovenije, ki tradicionalno poteka od 8. do 15. maja, vas vabimo na brezplačno merjenje holesterola in sladkorja v krvi.

Merjenje bo potekalo v ponedeljek, 15. 5. 2023, od 9.00 do 11.00, v prostorih Patronažne službe v Zdravstvenem domu Mengeš.

Vljudno vabljeni!

Upravni odbor KORK Mengeš in Patronažna služba ZD Mengeš

Zdravilo za toksične in stresne odnose

Spoštovanje, zaupanje, razumevanje ter obojestranska pomoč in podpora so temelj vsakega zdravega odnosa, tako partnerskega kot prijateljskega ali službenega. Včasih se zgodi, da le mislimo, da smo v dobrem odnosu, čutimo pa drugače. Čutimo, da nekaj ni v redu, da nas odnos utruja in odtuja od samih sebe. Na predavanju v Mladinskem centru AIA smo 10. 3. govorili o ključnih alarmnih znakih, ki kažejo na toksičnost odnosa, kako jih prepoznati in si pomagati.

Na predavanju smo najprej spregovorili o tem, da smo si ljudje v osnovi zelo podobni; vsi si želimo biti srečni, zadovoljni, v dobrih in izpopolnjujočih odnosih ter v življenju čim manj trpeti. Vsi pa imamo kdaj tudi težke dni, določene težave, s katerimi se soočamo, in takrat ravnamo svojemu čustvenemu stanju primerno. Če smo takrat malo bolj "težki", pa to še ne pomeni, da smo toksični. Nekateri alarmni znaki, ki kažejo, da je oseba lahko toksična, so naslednji:

- ob takšni osebi se počutite fizično in psihično utrujeni (čutite, da vam odteka energija, da vas oseba s svojimi "dramami" čustveno utruja in oropa vse notranje energije, motivacije, radosti, samozavesti; če pokažete naklonjenost in empatijo, postanete žrtev osebe, ki se navzven dela prijazna, nato pa vas izkoristi, ker gleda le na svoje interese);
- oseba vas izkorišča (fizično ali čustveno, zavestno ali nezavedno), odnos ni enakovreden, nekdo le jemlje, drug le daje;
- oseba je manipulativna, kar pomeni, da z določenimi taktikami nadzoruje vaše vedenje, čustva in odnose;
- oseba svoje težave projicira na druge, kar pomeni, da slabe občutke o sebi, jezo, zamero usmeri na drugega in se potem sama počuti bolje in boljša od drugega, ki je v tem primeru označen kot slab;
- oseba mora vedno imeti prav in mora biti po njeno; naporno je že biti ob takšni osebi, ker ne vidi drugega in njegovega zornega kota, kar pelje v izgubljanje energije, nemoč, ujetost;
- oseba zlorablja osebne informacije in redno krši dogovore;
- oseba ne spoštuje mej drugega in posega vanj (fizično, čustveno);
- oseba igra žrtev in nikoli ni nič njena odgovornost, vedno so krivi drugi in ima dvojna merila (če je oseba jezna, pravi, da je to vaša krivda, ker ste jo razjezili; če ste vi jezni, vas oseba označi, da ste preobčutljivi ali da pretiravate);
- oseba potrebuje kontrolo nad drugimi osebami in okoliščinami;

- oseba je narcisoidna, grandiozna, agresivna ali pasivno agresivna idr.

Pomembno je, da ljudi ne gledamo le po njihovi zunanji podobi, ki je lahko očarljiva in karizmatična, a je to lahko le "fasada". Naučiti se moramo prepoznavati, kaj je znotraj njih, za zunanjo podobo, ki jo kažejo, kakšno izkušnjo imamo z njimi in kako se ob njih počutimo.

Kako si lahko pomagamo, ko imamo opravka s toksično osebo:

- postaviti fizične in čustvene meje z umikom;
- ne igrati njihove igre (npr. stran od skupine ali osebe, ki opravlja);
- ne deliti osebnih stvari;
- fokus na rešitvah (ne problemih) – toksični ljudje se vedno pritožujejo, to je čustveno naporno za okolico; če ima kdo vedno težave in pričakuje, da mu jih rešite, je to alarm in pazite, da vas ne potegne v svoje drame, izčrpa in izkoristi;
- prepoznati žalitve – toksični ljudje običajno povzročajo bolečino drugim, zato jih ne vzeti preresno, želijo namreč le dramo in se hranijo s tem, pomaga uporaba humorja;
- spremeniti rutino – npr. ne pijte več kave s toksičnimi ljudmi v službi;
- obkrožiti se z lojalnimi prijatelji;
- odmik od konfliktov, ki nimajo smisla;
- pravočasno prepoznati in ne iti v odnos s toksično osebo idr.

Za zaključek predavanja smo pogledali tudi določene tehnike čuječnosti (t. i. mindfulness), s katerimi si lahko pomagamo, če se znajdemo v toksičnem odnosu. Poudarili smo pomen postavljanja zdravega temelja in stabilnosti v samih sebi, zavezanosti k lastnim vrednotam in svetle pozitivne naravnosti do življenja ter pravih prijateljev.

Besedilo: **Lucija L. Skok**, v sodelovanju z AIA – Mladinskim centrom Mengeš • Foto: **Brane Tomšič**

GŠd
Glasbena šola Domžale Šola s posluhom.

Glasbena šola Domžale vabi k vpisu nove učence!

Sprejemni preizkusi za vpis novih učencev za šolsko leto 2023/2024 bodo predvidoma potekali

v petek, 26. maja 2023, od 16. ure dalje
(v prostorih Glasbene šole Domžale, oddelka Mengeš in oddelka Brdo pri Lukovici) in
v soboto, 27. maja 2023, od 9. ure dalje
(v prostorih Glasbene šole Domžale).

Prijava na sprejemne preizkuse bo odprta od 3. do 10. maja 2023.

Za sprejemni preizkus se bo možno prijaviti:

na spletni strani GŠ Domžale (www.gs-domzale.si) preko klika na zavihek **PRIJAVA NA SPREJEMNI PREIZKUS**.

Po opravljeni prijavi na spletni strani boste na mail dobili potrditev prijave, med 18. in 24. majem pa še navodila s točno uro in lokacijo sprejemnega izpita.

Sprejemni preizkus ni potreben za vpis v Glasbeno pripravnico in Predšolsko glasbeno vzgojo:

PGV - predšolska glasbena vzgoja (vpisujemo otroke, rojene v letu 2018)
GLP - glasbena pripravnica (vpisujemo otroke, rojene v letu 2017)

Vpis za PGV in GLP bo potekal:

med 1. in 7. junijem 2023
na spletni strani GŠ Domžale (www.gs-domzale.si) preko klika na zavihek **PRIJAVA NA SPREJEMNI PREIZKUS**.

Otroci, ki se vpisujejo na PGV in GLP, ne opravljajo sprejemnega preizkusa. Vpisujemo jih do zapolnitve mest, velja vrstni red prijav.

Dodatne informacije o instrumentih in programih, ki jih poučujemo, najdete na www.gs-domzale.si.

Veselimo se novih mladih glasbenikov!

KULTURA

Razstava vsestranskega umetnika Lojzeta Burje

Fotografija, železo in platno nosi naslov razstava avtorja Lojzeta Burje. Otvoritev pregledne obsežne razstave vsestranskega umetnika in člana Likovnega društva Mengeš je potekala v predddverju Kulturnega doma v Mengšu, v torek, 14. marca 2023. Prijeten umetniški večer je povezovala predsednica društva Helena Testen, za instrumentalni glasbeni vložek z igranjem na ksilofon je poskrbel mladi glasbenik Anton Špenko.

Njegova 10. samostojna razstava obsega raznoliko in bogato bero umetnin. Že naslov avtorjeve razstave zgovorno kaže, da je umetnik na ogled postavil fotografska, kiparska in slikarska dela. Njegove začetke in umetniško pot je opisal likovni pedagog, slikar, fotograf prof. Lojze Kalinšek, napisane spremne besede pa je prebrala podpredsednica društva Emanuela Rodica.

Lojze Burja je bil rojen leta 1957. Po osnovni šoli je obiskoval srednjo poklicno šolo, kjer se je izučil za zidarja. Ta poklic je opravljal sedem let, nato pa se je zaposlil v sitotiskarski delavnici in se priučil grafičnih tiskarskih veščin. Tam je vztrajal 20 let, zadnjih 13 let do upokojitve pa je delal kot vzdrževalec na golf igrišču Arboretum. Sedaj se lahko popolnoma posveča likovnemu ustvarjanju, kiparstvu, grafičnemu in fotografskemu področju. Lojze se je leta 2000 najprej pridružil Likovnemu društvu Tone Kranjc v

Kamniku, od leta 2011 pa je član Likovnega društva Mengeš. Je vsestranski umetnik in kot ga je v nadaljevanju opisal profesor Lojze Kalinšek z besedami: težko bi izpostavil likovno področje, ki mu Lojze daje prednost pred drugimi. Sledeč letnim časom, vremenu ali preprosto navdihu, se njegovi motivi namreč vzajemno prepletajo. Kot član Likovnega društva Mengeš se vključuje v programe in projekte društva, s svojim delom dviguje nivo, skrbi za tehnično podporo, njegovo znanje in ideje rešujejo težave, ki se pojavljajo ob postavitvah razstav ali organizacijah dogodkov. Dogodke beleži tudi fotografsko.

Kot tehnično vsestransko podkovan se tako loteva likovnih nalog, ki jim hkrati vdihne bogato sporočilno noto. Kot slikar, grafik in fotograf predstavi motiv z jasnimi, neposrednimi likovnimi prvini – kompozicijo, izbiro formata, prostorsko orientacijo, detajli, hkrati pa prepiča s poznavanjem uporabljenih tehnik. Za vsako od teh področij zna poiskati najustreznejšo motiviko ali obratno, z njegovimi izkušnjami in idejami se mu ni treba omejevati na eno ali drugo, razen če tako zahteva zadana naloga. Slikarski motivi obsegajo vedute iz okolja, ki ga nagovorijo s svojo zanimivostjo in atraktivnostjo, upodablja jih natančno, verodostojno, prepoznavno. Barvne skale so harmonične, izražajo idiličen odnos do motiva. Grafična dela v tehniki suhe igle so nadgradnja risarskih postopkov, pri večbarvnem linorezu večjega formata pa razširi možnosti grafičnega reproduciranja s subtilnimi barvnimi intervencijami in jim tako da povsem novo dimenzijo. Fotografsko ga pritegnejo jasni in zanimivi motivi, ki jih z uporabo bogate tehnike izlušči iz vidnega okolja in predstavi v zanimivih serijah, kot so idilični motivi živalskega in rastlinskega sveta v njegovem domačem okolju, predvsem v gozdovih okoli Arboretuma, meteorološki in svetlobni fenomeni (strele, oblaki) ali pa letalski promet, ki ga interpretira z dolgimi nočnimi ekspozicijami sledi pristajanja in vzletanja ali pa z letali, ki jih z ekstremnim teleobjektivom lovi v trenutkih, ko prečijo pot med njim in polno luno. Kalinšek posebej izpostavlja njegove kiparske dosežke, ki so ne samo tehnično izjemni in popolni, ampak tudi vsebinsko predstavljajo presežek v smislu ohranjanja naše bogate kulturne dediščine, saj upodablja kmečke običaje, življenjski stil in navade, ki počasi izginjajo oziroma se hitro spreminjajo, modernizirajo ali jih preprosto več ni. Na začetku je kiparil v lesu, z motorno žago je ustvarjal dela večjih dimenzij, nato pa se je posvetil obdelovanju kovin. Kiparjev, ki ustvarjajo s kovinami, je kar nekaj, s prav posebno tehnično preciznostjo in izvirnostjo pa je Lojze vsaj v slovenskem prostoru dragocen unikat.

Za to obliko sporočilnosti si je izbral precej težko, malo nenavadno, a izpovedno zelo učinkovito obliko obdelave železa, ki mu z dolgotrajnimi postopki z rezanjem, varjenjem, brušenjem in filigransko preciznostjo vdihne večno življenje v obliki fotografsko v trenutku zamrznjenih žanrskih inscenacij – podob s tisočeri podrobnostmi, ki jih strne v ilustrativno pripovedno celoto.

Razstave se je udeležilo lepo število obiskovalcev, sorodnikov, prijateljev, članov Likovnega društva Mengeš ter ljubiteljev umetnosti. Med drugimi se je odprtja udeležil župan Občine Mengeš Bogo Ropotar, ki je razstavo tudi uradno odprl. Župan je avtorju za razstavo iskreno čestital, se zahvalil z besedami, da je z razstavo s svojimi umetniškimi deli ne samo vnesel lepoto v prostor, kot je predddverje kulturnega doma, temveč je tudi poskrbel za lep doprinos kulturi in občini Mengeš. Ganjen je besede zahvale vsem obiskovalcem, županu, mentorju Lojzetu Kalinšku, predsednici Heleni Testen in članom Likovnega društva Mengeš ter svoji družini izrekel po predstavitvi sam umetnik Lojze Burja in ob tem omenil vse sodelujoče ob postavitvi razstave. Razstave se je udeležil tudi bivši župan Franc Jerič, mentor Likovnega društva Mengeš Lojze Kalinšek in vodja JSKD OI Kamnik Tone Ftičar.

Razstava bo na ogled do 17. 4. 2023. Vljudno vabljeni na ogled. Ob razstavi Lojzetu Burji iskreno čestitamo. Spremne besede o avtorju razstave: prof. Lojze Kalinšek

Besedilo in foto: **Helena Testen**

Likovno društvo Mengeš vnovič navdušuje

Občina Mengeš že dolga leta slovi po tem, da je njeno kulturno in ustvarjalno življenje resnično polno duha in navdiha. Tokrat pa želim v ospredje postaviti predvsem umetniško ustvarjanje, katerega rezultate si v občini pogosto lahko ogledamo v obliki razstav (spletnih in v živo). In kljub pandemiji smo imeli slednjih v zadnjih letih resnično veliko, kar je jasen dokaz, da pristnega ustvarjalnega navdiha ne zmotijo niti zaostrene razmere v družbi niti omejitveni ukrepi. Med drugim so v obdobju pandemije, v letu 2021, likovniki iz Likovnega društva Mengeš, ki ustvarja pod vodstvom Helene Testen, obeležili že 25 let delovanja.

Društvo je, kot pravi tudi predsednica, ljubiteljske narave, a ustvarjalni duh in vnema nista nič manjša kot v poklicnih slikarskih krogih, kar je očitno vsakomur, ki se je kdaj koli udeležil katere koli njihove razstave. Člani društva se namreč že vrsto let izobražujejo pod taktirko različnih mentorjev, s pomočjo katerih pridobivajo vsa potrebna znanja za ustvarjanje edinstvenih umetnin. Ko sva ob obeležitvi 25-letnice z gospo Heleno spregovorili prav o tem, je dejala, da lahko zasluge za vsakodnevni razvoj pripisujejo stalnemu mentorju, likovnemu pedagogu, slikarju in fotografu Lojzetu Kalinšku, ki jih izobražuje in likovno usmerja že skoraj 15 let. Ker jih je tako navdušil nad fotografijo, so pozneje ustanovili tudi fotografsko sekcijo društva.

Dokaz, da so člani društva izredni likovniki, predstavljajo tudi njihova številna priznanja, plakete in certifikati. Med drugim so ponosni prejemniki najvišjega priznanja, zlate plakete, kar je nedvomno izraz kakovosti njihovega dela. Poleg tega so ob koncu

Društva se predstavijo – pogovor (od leve proti desni) z akademsko slikarko, magistrico Miro Resnik, podpredsednico Likovnega društva Mengeš Emanuelo Rodica in predsednico društva Heleno Testen.

novembra 2021, ko je potekala Zlata paleta, dosegli še en izjemen uspeh. Prejeli so namreč kar štiri certifikate kakovosti, prejemnice pa so bile Milica Tomšič, Špela Magister, Leonida Goropevšek in Nejka Terlav. Slednja je za svoje delo Stran prejela tudi srebrno paletu. Poleg tega je Aleš Koman, član Likovnega društva Mengeš, prejel prestižno nagrado Grand Prix. Med desetimi najuspešnejšimi društvi se je mengeško uvrstilo na 4. mesto, med najbolj privlačnimi pa na 5. mesto.

In čeprav društvo letos ne beleži okrogle obletnice, smo bili zelo veseli, da so se odzvali vabilu za sodelovanje v projektu Kulturna društva se predstavijo, ki poteka pod okriljem Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Domžale. Tako so likovniki iz društva ob tej priložnosti še podrobneje predstavili svoje delovanje, obiskovalce pa razveselili s čudovito in pisano razstavo slikarskih, kiparskih in tudi grafičnih del, ustvarjenih v zadnjih letih.

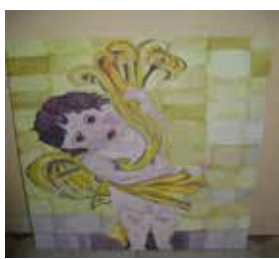
Na prijetnem dogodku, ki je potekal v prostorih Knjižnice Domžale, je predsednica društva povedala nekaj več o samih začetkih, nadalje je besedo prevzela Mira Resnik, magistrica akademskega slikarstva, ki je podrobneje predstavila likovni projekt društva Moje drevo. Emanuela Rodica, podpredsednica društva, je svoj lonček pristavila še s predstavitev projekta Galerija na prostem – Sprehod ob Pšati, ki vsako leto ob vstopu v poletje navdušuje obiskovalce.

Po uradnem zaključku smo si obiskovalci lahko ogledali razstavljene umetnine, hkrati pa likovnike povprašali po novih projektih, ki nas, srčno verjamem, prav tako ne bodo pustili ravnodušnih.

Besedilo in foto: **Barbara Kopač**

SPREJEMAMO NOVE ČLANE
USTVARJAJMO SKUPAJ
IMATE OKO IN VESELJE DO RISANJA IN
LIKOVNEGA USTVARJANJA?

PRIDRUŽITE SE NAM!
LIKOVNO DRUŠTVO MENGEŠ
Slovenska cesta 32, Mengeš
KONTAKT 041-750-584

Mešani pevski zbor Svoboda Mengeš blestel v Lukovici

Tudi letos smo v marec vstopili ob glasbeni spremljavi. V Kulturnem domu Janka Kersnika v Lukovici je namreč vnovič potekala območna revija pevskih zborov in malih pevskih skupin, ki jo je zopet organiziral Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Domžale. Tudi letos se je na dogodek prijavi- lo več nastopajočih, zato je bilo srečanje razdeljeno na dva večera, da so skupine lahko resnično pokazale svoje mojstrske pevske veščine in zmožnosti.

V prvem delu dogodka, ki se je odvil 8. marca, so med dru- gim nastopili tudi člani Mešanega pevskega zbora Svoboda Mengeš, ki zadnja leta delujejo in ustvarjajo pod dirigent- sko taktirko Uršule Jašovec. Na tokratni reviji je mengeški zbor nastopil v družbi še devetih pevskih zborov in malih pevskih skupin, kjer se je ponovno izkazal. Kot narekujejo pravila, je mengeški zbor tudi letos pripravil repertoar treh pesmi – ljudsko, sodobno in še eno priredbo, s katerimi pa ni le požel pozitivnih odzivov, temveč je resnično navdušil vse udeležence dogodka in presegel marsikatera že tako visoka pričakovanja.

Mengšani pa s svojim dodelanim nastopom niso navdušili le »tekmecev«, temveč jih je pohvalil tudi strokovni spremlje- valec, ki na vsaki tovrstni reviji poskrbi, da nastopajoči prej- mejo tudi ustrezno (strokovno) oceno, na kateri lahko potem gradijo oziroma krepijo svoje pevske sposobnosti. Letos je to vlogo prevzel Matej Penko, ki je še posebej izpostavil in pohvalil prav Mešani pevski zbor Svoboda Mengeš, ki je pod izvrstno zborovodjo pripravil resnično izjemen nabor pesmi. Te so člani zbora seveda čudovito izvedli.

Vse zборе, selektorja, strokovnega spremljevalca in nasploh vse zbrane v dvorani je nagovorila, pozdravila in pohvalila lukoviška županja mag. Olga Vrankar, pridružila pa se ji je vodja Območne izpostave JSKD Domžale Klavdija Gregorin Štifter. Verjamem, da tudi omenjeni posameznici nista ostali

ravnodušni ob zvokih in glasbenih ritmih, ki so jih na odru ustvarjali pevke in pevci, tudi tisti mengeških korenin. Mešanemu pevskeemu zboru Svoboda Mengeš za čudovito izvedbo izbranih pesmi iskreno čestitamo in voščimo obilo sorodnih uspehov

Besedilo in foto: **Barbara Kopač**

Razstava "V rdečem"

Izraža moč, ljubezen, je drzna, polna akcije in samozavesti.

Barva, ki vzbudi pozornost. Razstava slikarskih del čla- nov Likovnega društva Mengeš z naslovom "V rdečem" je postavljena.

Vljudno vabljeni na ogled razstave v prostore Občine Mengeš v času uradnih ur.

Besedilo in foto: **Helena Testen**

Družina (se) igra

V sredo, 29. marca, so učitelji Glasbene šole Domžale v Kulturnem domu Franca Bernika pripravili zanimiv koncert babic, dedkov, mam, sestričen, očkov in bratrancev v tretjem kolenu, kot so ga poimenovali: Družina (se) igra. Polna dvorana je navdušeno pozdravila izvajalce. Glasba je kot kri, ki se preliva iz roda v rod, povezuje mlade in starejše in mladi se učijo od starejših. Šestnajst točk nastopajočih v različnih sestavih je izvajalo aplavze polne dvorane kulturnega doma.

Že začetek koncerta je navdušil, saj so se predstavili ravno Mengšani. Devetnajstčlanska **Družinska godba PER** je praktično zasedla ves oder in navdušila z izvajanjem dveh skladb, Zdravica veseli družbi (J. Burnik, P. Kosec) in Pozdrav Mengšu Janeza Pera.

V nadaljevanju smo poslušali nastope mladih glasbenikov, ki so v spremljavi sorodnikov izvajali od lahkih do zahtevnih glasbenih izvedb. Posebej pa so navdušili še M&Ms Band družine Černe in družinski band The Capudrovi.

Enourni koncert je navdušil in s svojo originalnostjo dal pobudo za še kakšno takšno srečanje tudi v okviru GŠ v Mengšu.

Besedilo in foto: **Jože Vahtar**

Uvrstitev likovnega dela Aleša Komana na mednarodno razstavo

Tradicionalna likovna nagrada Ex-tempore Ptuj Karneval, ki se odvija v času pusta v najstarejšem slovenskem mestu, je letos privabila na Ptuj mnogo likovnikov iz Slovenije, Italije, Avstrije, Hrvaške in Romunije.

Prireditev organizira KUD Art Stays skupaj z Mestno občino Ptuj, Javnim zavodom turizem Ptuj in drugimi sponzorji. Letos je na natečaju sodelovalo 144 umetnikov. Tematike so bile karneval, kurent, pustne maske, pomlad in prosta tema. Umetniki so lahko ustvarjali v slikarstvu in kiparstvu. V izbor se je uvrstilo

66 likovnih del. Med njimi se je s svojim slikarskim delom »Kurent« uvrstil tudi član Likovnega društva Mengeš Aleš Koman. Razstava izbranih del je postavljena v Galeriji Magistrat v Mestni hiši Ptuj. Alešu za uvrstitev iskreno čestitamo.

Besedilo: **Helena Testen** • Foto in avtor dela: **Aleš Koman**

Četrtnfinale državnega prvenstva v odbojki za starejše dečke

V sredo, 22. 3. 2023, so na Osnovni šoli Šmartno pod Šmarno goro organizirali četrtfinalni turnir državnega prvenstva v odbojki za starejše dečke.

V četrtfinale skupine F so se uvrstile tri osnovne šole: OŠ Staneta Žagarja Kranj, OŠ Šmartno pod Šmarno goro in OŠ Mengeš. Igrali smo vsak z vsakim. V polfinale se uvrsti samo ena najboljša ekipa, ostali dve izpadeta iz tekmovanja.

Najprej smo se pomerili z domačinom (OŠ Šmartno). Tekma je bila zelo izenačena in napeta. Bila je prava drama. Žal smo izgubili. Fantje so dali vse od sebe, nimam jim kaj zameriti. V drugi tekmi smo igrali z OŠ Staneta Žagarja iz Kranja. Bilo je zelo napeto in dramatično. Spet sreča ni bila na naši strani in smo izgubili. V tekmi za prvo mesto sta se nato pomerili OŠ Šmartno in OŠ Staneta Žagarja. Zmagala je OŠ Šmartno. Drugo mesto je pripadlo OŠ Staneta Žagarja. Naša šola pa je bila tretja.

Na fante sem zelo ponosen, dali so vse od sebe. Zame osebno so zmagovalci. Držali smo se svoje poti, žal nam je zmanjkalo malo sreče. Vso odgovornost za izpad iz nadaljnega tekmovanja prevzamem jaz.

Rad bi se zahvalil tudi lanskim devetošolcem (Marku, Nejcu, Zacku in Erazmu), ki so šli z nami na OŠ Šmartno pod Šmarno goro ter navijali za nas.

Ekipo fantov pa čaka še ena tekma, ki bo prava poslastica za vse gledalce. V torek, 25. 4. 2023, se bomo namreč v naši športni dvorani pomerili učitelji OŠ Mengeš in ekipa fantov, ki je dosegla enega največjih uspehov v odbojki na naši šoli v zadnjem desetletju.

Besedilo: **Aleš Koštomaj, učitelj športa na OŠ Mengeš** • Foto: **Aleš Koštomaj, Vid Tomazin, Žan Mark Laboda**

Naši navijači

Predstavitve tekmovalnih ekip

Podelitev priznanj

NK Mengo 28 predstavljal rumeno- črni dres tako doma kot v tujini

Mesec marec je bil za naše člane nogometne šole zelo aktiven, saj so praktično vsi otroci kot tudi člani kluba odigrali številne tekme tako doma kot v tujini.

Najbolj odmevna novica je seveda nastop selekcij U10 in U11 na mednarodnem turnirju v Umagu, kjer so merili moči z več kot 100 klubi iz celotne Evrope, med drugim s klubi, kot so Barcelona, Milan, Juventus, Arsenal, Maribor, Olimpija, Mura, Debrecen, Young Boys in drugi. Prvi so v Umag odšli igralci selekcije U10. V skupinskem delu so merili moči proti srbskemu Atacanteju, hrvaški Istri ter slovenskim Slovanom, Golgeter Hajdino, Dekani in ekipo Triglava. V tekmi za razvrstitev so prvo tekmo odigrali proti velikanu slovenskega nogometa – ekipi Maribora. Z majhno razliko so bili žal uspešnejši vijoličasti, medtem ko so na zadnji tekmi po izvajanju enajstmetrovk naši fantje uspešno premagali sosede iz Ihana.

Vikend kasneje pa so v Umag odšli še rumeno-črni iz selekcije U11. V skupinskem delu so prvi dan uspešno premagali Rudar Velenje in Radomlje, remizirali pa so proti ekipi NK Maribor Tabor. Prvi dan so naše fante uspeli premagati le igralci Mure. Drugi dan rezultatsko za naše fante ni bil uspešen, saj so z 1 : 0 izgubili proti NK Koper in z 2 : 0 proti podružnici italijanskega Interja, ekipi Donatello Calcio Udine. Po manjšem psihološkem padcu ob koncu dneva je našo ekipo premagal še Novigrad, prav tako z minimalno razliko 1 : 0. Kljub slabši soboti pa so naši fantje želeli vtis popraviti v nedeljo. Na prvi tekmi za razvrstitev so premagali Golgeter Hajdino, na zadnji tekmi proti ND Gorica pa po izvajanju enajstmetrovk nesrečno izgubili.

Če povzamemo oba vikenda, smo v našem klubu vsekakor zadovoljni z rezultati, bolj pa je pomembno dejstvo, da so otroci stopili ob bok največjim nogometnim klubom iz Evrope. Pri tej izkušnji se popolnoma nikogar niso prestrašili, temveč so se pogumno borili za rumeno-črni dres!

V tem mesecu pa nismo potovali le po svetu, temveč so naše ekipe tekme odigrale tudi v bližnji okolici. Zadnja stopnička na poti nogometaša je članska ekipa in prav člani so odigrali prvo tekmo v spomladanskem delu sezone. Na domačem igrišču so gostili ekipo Zagorja, po končanih 90 minutah pa je semafor z rezultatom kazal na neodločen rezultat 0 : 0.

Spomladanski del pa so s tekmo proti ND Dren Vrhnika otvorili tudi igralci kadetske ekipe. Po relativno slabem prvem delu sezone se je četa trenerja Janežiča med zimskim prestopnim rokom okrepila in več kot očitno so okrepitve pomagale, saj so tekmo na domačem igrišču dobili z visokih 5 : 0. Blestel je novinec v dresu Mengša Kristjan Cimerman.

Ob koncu meseca smo v klubu v skladu s statutom organizirali skupščino, na kateri je predsednik kluba Boštjan Pivec predstavil letno poročilo. Vsi zbrani so lahko sodelovali v medsebojni debati, kako bi klub naredili še boljši. Na povabilo se je odzval tudi župan občine Mengeš gospod Bogo Ropotar, ki je vsem navzočim podelil nekaj misli in se dotaknil tudi najbolj pereče teme v zgodovini nogometa v Mengšu, umetni travi.

Besedilo: **Luka Štruklec za NK Mengo 28**

ŠPORT

Zmaga nad Nemko

Kristina z medaljo na svetovnem pokalu

Od 17. do 19. 3. je v Avstriji v Innsbrucku potekal svetovni pokal v kimboksu, ki se ga je udeležilo več kot 1300 tekmovalcev iz 33 držav.

Na izjemno zahtevnem tekmovanju je Kristina Momčilov iz domačega kluba (Playbox Mengeš) ponovno dosegla izjemen uspeh.

Nastopila je v kategoriji članic, v disciplini kicklight – 55 kg, kjer je osvojila bronasto kolajno. V borbi za finale je zmanjkala kanček športne sreče in je po točkah za las izgubila proti predstavnici Slovaške.

Naslednja postaja za Mengeške borce je državno prvenstvo, ki bo 1. in 15. aprila v Ormožu.

Besedilo: **Klub Playbox Mengeš** • Foto: **WAKO Slo**

Košarkarski klub Mengeš

Ženska košarka ima v Mengšu bogato zgodovino in v tem šolskem letu smo začeli s treningi selekcije U12, s katero tekmuje tudi na turnirjih, ki potekajo v okviru Košarkarske zveze Slovenije. Naš namen je spodbuditi in navdušiti mlajše generacije deklet nad košarko, ki je zadnja leta eden najbolj priljubljenih športov na svetu.

Od septembra naprej imamo treninge dvakrat na teden v Športni dvorani Mengeš. Na treningih vadimo pravilne tehnike meta, podaje, vodenje žoge in različne menjave, skratka vse, kar nam pri igranju košarke pride prav. V nedeljo, 15. januarja 2023, smo se udeležili prvega turnirja na Ježici, kjer smo se pomerili z ekipama Derby Ježica A in Tosama Ledita. Punce so se kljub dvema porazoma odlično odrezale in premagale začetni strah. Že na prvem treningu po tekmah so nestrpno pričakovale naslednji dve tekmi, ki smo ju odigrali v nedeljo, 19. februarja 2023, v dvorani Srednje šole Domžale. Tam je bil že viden napredek rednih treningov, a na žalost sta bili ekipi Tosama Ledita in Krka uspešnejši. Tudi tokrat punce niso izgubile volje in so že pogledovale proti 5. marcu, ko smo odigrali še dve tekmi, in to kar na domačih tleh, v Mengšu. Naši nasprotni ekipi sta bili Derby Ježica A in Krka, proti katerima je za nas obveljal moto »važno je sodelovati in ne zmagati«. Sedaj gledamo naprej, ko se bomo pomerili z ekipama Črnomelj in Derby Ježica B, in sicer najprej 16. aprila v Črnomlju, potem 23. aprila na Ježici in na koncu še 7. maja v domači Dvorani Mengeš. Vse vljudno vabimo na ogled domačih tekem, zainteresirana dekleta, ki jih košarka veseli, pa vabimo, da se nam pridružijo pod koši ob torkih in petkih od 16.00 do 17.30 ure v Dvorani Mengeš (za ostale informacije lahko pišete na e-naslov: slavko.duscak@gmail.com).

Besedilo in foto: **Maša Matan**

Anže Lanišek je imel najboljšo sezono doslej.

Odlični nastopi atletov

V soboto, 11. marca, je v Ljubljani potekalo prvenstvo Slovenije za pionirje/-ke U14 v dvorani. Mengeški klub so uspešno zastopali štiri atleti:

- Lev Mahdi Ozimek je tudi tokrat stopil na zmagovalne stopničke. V teku na 60 m je osvojil 3. mesto.
- Žiga Minodraš je prav tako nastopil na najkrajši razdalji in osvojil 4. mesto.
- Vita Knez je prvič nastopila v disciplini 50 m ovire in se že na prvi tekmi uvrstila v A finale. Na koncu je osvojila 6. mesto.
- Eva Pustotnik je tokrat uspešno tekla na najkrajši razdalji (60 m) in postavila nov osebni rekord.

Čestitke vsem za super rezultate.

Besedilo in foto: **Anže Jurgele**

Prvenstvo Slovenije v dvorani

V soboto, 18. marca, je v Slovenski Bistrici potekalo prvenstvo Slovenije v dvorani za atlete kategorije U12. Na tekmovanju je Atletski klub Mengeš zastopalo 5 atletov:

- Brina Nakrst je v teku na 400 m osvojila odlično 4. mesto. Bronasta medalja ji je ušla le za pičli 2 stotinki.
- Luka Jerič je tekmoval v teku na 50 m in v B finalu prepričljivo zmagal ter si s tem pritekel odlično 6. mesto.
- Na najkrajši razdalji sta uspešno nastopili tudi Hana Kapič in Kim Pečnik Krajačić. Obe sta postavili nov osebni rekord.
- Jakob Škoberne je tekmoval v skoku v daljino in doskočil na končno 13. mesto.

Čestitke vsem za odlične nastope. Tokrat so nam malo ponagajale stotinke in centimetri. Komaj čakamo tekmovanja na prostem. Motivacije nam vsekakor ne manjka.

Besedilo in foto: **Anže Jurgele**

Anže Lanišek potrdil, da je tudi sijajen letalec

Za Anžeta Laniška, šampiona iz Smučarsko-skakalnega kluba Mengeš, bi se svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju v Planici težko končalo lepše. Na veliki skakalnici je sicer na posamični tekmi z 11. mestom iztržil manj, kot si je želel, toda nato je bil na Bloudkovi velikanki najboljši posameznik ekipne preizkušnje, na kateri se je slovenska četverica ovenčala z zgodovinskim prvim naslovom moštvenih svetovnih prvakov.

Na krilih planiške lovorike je nato 26-letni Domžalčan v vsem sijaju blestel tudi na norveški turneji svetovnega pokala. Za uvod je v svojo korist odločil tekmo na znamenitem Holmenkollnu nad Oslom, kjer je le 24 ur po odmevni zmagi navdušil še z drugim mestom. V Lillehammerju je nato kljub smoli z vetrom in vročini izvlekel 18. mesto, dva dni zatem pa se je na prizorišču zimskih olimpijskih iger iz leta 1994 zavihljal na drugo stopnico odra za najboljše smučarske skakalce na svetu. »Žaba«, kakor ga pravzaprav vsi kličejo, je potem na letalnici v Vikersundu pokazal še svoje letalske sposobnosti. Na norveški »pošasti« je odjadral do petega in tretjega mesta, odličen tretji pa je bil tudi v končni razvrstitvi turneje Raw Air. Tako se je Anže v zgodovino vpisal kot prvi slovenski skakalec, ki je v seštevku tega zahtevnega tekmovanja na Norveškem končal med najboljšo trojico.

Vrhunsko pripravljenost je Lanišek nato potrdil tudi v Lahtiju na Finskem, kjer je na ekipni preizkušnji prispeval največji delež k drugemu mestu Slovenije, na posamični tekmi pa je na vetrovni loteriji zaokrožil elitno peterico.

Anžetovi mlajši klubski kolegi pa so zelo dobro tekmovali na zadnjih preizkušnjah v slovenskem pokalu. Med mladinci (do 20 let) je Taj Ekart na Bloudkovi velikanki poletel do drugega mesta, s to uvrstitvijo pa se je na sosednji 100-metrski skakalnici v Planici med mlajšimi mladinci (do 16 let) izkazal tudi Nik Bergant Smerajc. V tej starostni skupini so Nikov uspeh dopolnili sedmouvrščeni Erik Tomažič, enajstouvrščeni Timo Šimnovec ter Alen Pestotnik in Jaka Perne, ki sta pristala na 15. oziroma 16. mestu. Med mlajšimi mladinkami (do 16 let) je Živa Andrić skočila na tretjo stopnico zmagovalnega odra. Na tekmovanju Gorenjske regije v Žireh sta med mlajšimi kadeti (do 12 let) Maks Thaler Oben in Tit Farič zasedla četrto oziroma sedmo mesto, med dečki, starimi do 11 let, pa je Luka Rozman slavil zmago. Na tamkajšnji preizkušnji za slovenski pokal je Farič (do 12 let) zasedel 17. mesto. Medtem so orli(či) iz SSK Mengeš že začeli kondicijske priprave za novo sezono, njihovi starši pa so prejšnji mesec skakalnice pod Gobavico pripravili za treninge, na delovni akciji so kljub dežju očistili objekte in okolico, izvedli srečelov na kmetijskem sejmu v Komendi ter spravili pod streho tudi redno sejo občnega zbora.

Besedilo: **Š. M.** • Foto: **Slowenen dominieren Auftakt in Planica (berkutschi.com)**

Državno prvenstvo za članice in člane v namiznem tenisu

Po igranju v predtekmovalnih skupinah so se v finalni del tekmovanja uvrstili: **Rok Trtnik, Klemen Jazbič, Andraž Avbelj, Luka Jokič, Aljaž Goltnik, Ana Tofant in Katarina Stražar.**

Žal našim tekmovalkam žreb ni bil naklonjen, saj sta se Ana Tofant in Katarina Stražar srečali že v četrtfinalu za uvrstitev med štiri najboljše, pri ženskih dvojicah pa so se srečale v polfinalu, kar je preprečilo še večji uspeh. Za uvrstitev v finalni del tekmovanja je prijetno presenetil Luka Jokič, ki je še kadet. V prvem krogu se je pomeril z izkušenim Bojanom Pavičem iz NTK Vesna in po napetem boju tesno izgubil z rezultatom 3 : 4.

Rezultati

Članice posamezno:

1. mesto: Ana Tofant
5. mesto: Katarina Stražar.

Članice dvojice:

1. mesto: Ana Tofant – Sara Tokič (Letrika)
3. mesto: Katarina Stražar – Lea Paulin (Arrigioni).

Člani dvojice:

5. mesto: Andraž Avbelj – Klemen Jazbič
9. mesto: Luka Jokič – Bor Brodnjak (Kajuh).

Mešane dvojice:

2. mesto: Ana Tofant – Gregor Komac (Maribor)
3. mesto: Katarina Stražar – Andraž Avbelj.

Igralci in igralkе NTS Mengeš so na državnem prvenstvu ponovno dosegli lep klubski uspeh, za kar jim iskreno čestitamo. Tekmovalce sta vodila trenerja Gregor Gostiša in David Orešnik.

Besedilo: **Mlaj** • Foto: **Gregor Gostiša**

Katarina, Ana in Andraž s pokali

Namiznohokejske novice

V letu 2023 so za nami že trije turnirji v namiznem hokeju za slovenski pokal.

Po Sevnici v januarju in Kranju v februarju je bil tretji turnir odigran v Mengšu. Na spomladanskem pokalu je nastopilo 17 tekmovalcev, NHK Kranj pa je potrdil prevlado v slovenskem prostoru, saj je zasedel prvih pet mest, zmago pa je odnesel najvišje rangirani igralec Anže Božič. Najboljši domačin je bil Miha Škrlep na 6. mestu, v četrtfinalu je nesrečno izgubil v podaljšku pete tekme. Med osnovnošolci je Zala Škrlep osvojila 2. mesto.

Do konca sezone 22/23 sledita še turnirja v Kranju in Kopru ter junija državno prvenstvo, nato pa nas čaka odhod na Norveško na svetovno prvenstvo.

Besedilo in foto: **Bernard Škrlep**

Najboljši osnovnošolci (z leve): Zala Škrlep, Gal Bohinc in Marcel Janez Novak

Finale med Anžem in Jakobom

Novičke z »balin placa«

Tudi balinarji se počasi pripravljamo na sezono, ko bomo lahko začeli s svojo dejavnostjo na polno. Igrišča smo že pripravili in tudi trenirati smo že pričeli.

V začetku februarja smo imeli sestanek UO društva, kjer smo naredili načrt za letošnjo sezono. Občni zbor društva smo izvedli 3. marca, ki smo ga zopet organizirali »Pri Blažu« na Dobenu. Kot že vsa leta doslej ga je vodil g. Jože Mlakar. Udeležilo se ga je lepo število članov, kar 63 smo jih našteji. Poslušali smo poročila vseh komisij. S poročilom je začel predsednik društva g. Jani Lucin. V nadaljevanju smo poslušali poročilo blagajničarke Milene, poročilo inventurne komisije je podala Marjanca, disciplinske komisije Majda, poročilo športne komisije sta podala Dušan in Bobi, nadzorne komisije pa Cvetka. Vsa poročila so bila izčrpana in brez pripomb. Deležni smo bili pohvalnih besed župana g. Boga Ropotarja, ki nas je razveselil s svojo prisotnostjo. Odločili smo se, da bomo povečali članarino, ki bo po novem znašala 20 evrov. Delovno čistilno akcijo smo prestavili na 15. april. Upamo, da nam bo vreme dopuščalo, da jo bomo lahko izpeljali.

Po končanem uradnem delu smo se ob okusni večerji in kozarčku rujnega zadržali na prijetnem druženju, kjer smo klepetali o preteklih dogodkih. Beseda je tekla tudi o vsem, kar nas čaka v sezoni, ki prihaja.

Do naslednjih novičk pa balinarski srečno.

Besedilo: **Marjan Tomazin** • Foto: **Jani Lucin**

Socialni demokrati

Socialni demokrati so 8. marca, ob mednarodnem dnevu žensk, po ulicah Mengša razdelili več kot 300 rdečih nageljnov, ki simbolizirajo skupna prizadevanja za enakost, solidarnost in spoštovanje položaja in vloge žensk v družbi. Iz ekipe SD Mengeš so ob tem sporočili, da bi morali vrednote in sporočilo 8. marca živeti in uresničevati prav vsak dan. "Dolžnost celotne skupnosti je, da se borimo proti nasilju v družini, ki najbolj pogosto prizadene ženske in otroke, in dolžnost vsakega od nas je, da se borimo za enako (in pravično) plačilo. Diskriminacija, podcenjevanje in nasilje ne sodijo v naš kraj. Skupaj si moramo prizadevati, da bo Mengeš dober dom za vse, ki želimo tukaj živeti in prispevati za boljše življenje celotne skupnosti," je še dodal podpredsednik SD Mengeš Štefan Kovač. Novo vodstvo SD Mengeš je ob tem še sporočilo, da bodo v letu 2023 nadaljevali s podobnimi akcijami ozaveščanja in povezovanja skupnosti, ter napovedalo, da bo prva naslednja priložnost že ob dnevu boja proti okupatorju in ob obeležitvi mednarodnega praznika dela.

POLITIKA

Besedilo in foto: **Ekipe SD Mengeš**

Avto moto društvo Mengeš
Vabi na
19. tradicionalna prvomajska
BUDNICA
01.05.2023
05.40 Zbor pred AMD Mengeš

Poskrbeli pa bomo tudi za BREZPLAČNO jedajo, vi pa prinesite le obilo dobre volje!!

!!!Uljudno vabljeni!!!

Udeležba v budnici in vožnja v sprevedu, je na lastno odgovornost. Vsa vozila morajo biti tehnično brezhibna in v skladu z zakonodajo za varno vožnjo v prometu. Upoštevanje je potrebno navodila redarske službe, skrbeti za lastno varnost in varnost ostalih udeležencev. Za neupoštevanje navodil ter morebitno nastalo osebno in materialno škodo AVTO MOTO MENGEŠ ne odgovarja.

Upravni odbor Moto kluba Mengeš

AMD
AVTO MOTO DRUŠTVO
MENGES
Tel.: 04 723 94 11
Tel.: 04 723 94 11

Si kot sonce življenja sijala,
za vse svoje ljubezen razdala,
odslej boš kot zvezda svetleča,
naj ti v nebesih dana bo sreča.

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v
93. letu starosti sklenila
naša draga mami, mama,
prababica, teta in tašča

MILA BELE

roj. Zalokar.

Iskreno se zahvaljujemo vsem
sorodnikom, prijateljem,
sosedom, nekdanjim
sodelavcem in znancem
za izrečena sožalja, tople
stiske rok, besede tolažbe,
podarjeno cvetje, sveče in
darovane maše.

Zahvala dr. Kovačevi in
patronažni sestri Mirjam
Svetlin za vso podporo in
zdravniško pomoč.

Hvala g. župniku Marku
Koširju, pogrebni službi
Vrbancič za lepo opravljen
pogrebni obred in vsem, ki
ste jo pospremili na zadnji
poti.

Žaljuči vsi njeni.

Nikoli ne bomo pozabili,
kar močno smo ljubili.

V SPOMIN

TONETU HABJANU

iz Mengša.

14. aprila je minilo leto dni, odkar tebe
več ni.

Ni več smeha in koraka tvojega.

A bolečina v naših srcih ne popusti,
dneve in noči v naših srcih si.

Hvala vsem, ki ga ohranjate v lepem
spominu.

Vsi njegovi.

Vse na svetu mine,
vse se spremeni,
le spomin na tebe ostaja
in z nami še naprej živi.

ZAHVALA

Ob izgubi našega ljubega moža, atija,
dedka, pradedka, brata, strica

JOŽETA ČEBULJA

iz Mengša.

Iskreno se zahvaljujemo vsem
sorodnikom, prijateljem, sosedom za
izrečeno sožalje, cvetje in sveče. Zahvala
g. župniku za lepo opravljeno pogrebno
mašo. Zahvala pa tudi službi Vrbancič,
pevcem in osebju Doma počitka Mengeš.

Vsi njegovi.

Glej, prihajam, da izpolnim tvojo voljo, Gospod ...

ZAHVALA

K svojemu Stvarniku se je v 85. letu vrnil
dragi mož, ata, stari ata, brat in stric

MILAN KONCILJA

iz Topol.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, prijateljem in gasilcem, ki ste ga
pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala za izrečena sožalja, sveče, cvetje,
svete maše in darove cerkve. Hvala g.
župniku in g. Rudiju za opravljeno sveto
mašo in pogreb. Gospodu župniku hvala
tudi za redne mesečne obiske. Hvala
Domu v Hrastniku za zadnje dni bivanja pri
njih. Hvala pevcem Krt in pogrebni službi
Vrbancič.

Vsi njegovi.

Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.
(Simon Gregorčič)

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 77. letu starosti
sklenila naša draga mama, babica,
prababica, sestra, teta, tašča

MARIJA BORŠTNER.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom,
prijateljem, sosedom in znancem za izrečena
sožalja, darovano cvetje, sveče in druge
darove.

Iskrena hvala tudi osebju Kliničnega oddelka
za kirurške okužbe, infektologom Infekcijske
klinike UKC Ljubljana in osebju Doma
počitka Mengeš – enota Trzin.

Zahvaljujemo se gospodu župniku Marku
Koširju, pogrebni službi Vrbancič, pevcem in
trobentaču za lepo opravljen pogrebni obred.

					MENGŠAN GLASILO OBČINE MENGEŠ	OLUŠČENA PROSENA ZRNA	PREBI-VALEC GRŠKEGA OTOKA IOS	NATAŠA LAČEN	DRUŽINA STRUPENIH KAČ	KDOR PRIPO-VEDUJE PRIPO-VEDE	STARA KMEČKA GRČA	STANJE NEZAVAROVANEGA	GORAZD KOČJANČIČ				
					NAMIZNI TENIS (POGOVOR.)												
					MANJŠI ŠOLAR												
					EDO ŠLAJMER				POGOST ŠPAN. PRIIM. STANE SEVER							NAŠA NAJBOLJŠA SMUČARKA (TINA)	
					ZARADI ZAŠČITE NASUTA ZEMLJA									AMERICIJ KOPAČ ZLATA V PUCCINIJEVI OPERI			
					ŠPANSKI OTOK PRED ZAHODNO OBALO, PRED LUKO VIGO				Z MOBITE-LOM ALI FOTOAPARAT. NAREJENA SLIKA	EMA, EMICA	VINETOUJEV KONJ	SLOVENSKO HRVAŠKI PESNIK (STANKO)	DIVJA RACA				
					IT. SLIKAR ALESSANDRO							IRSKA (ORIGIN.)					
					GL. PEVKA V OPERI							FILIPINSKO LJUDSTVO					
																	PREBI-VALEC ANAMA
						MEDENA ROSA	POKRAJINA, POREČJE AMAZONKE	DLAKASTA KOŽA MLADIH KOZLIČEV	PRTIČ							VERA ALBREHT PRIPADNIK ČERKEZOV	
SUROVINA ZA OPIJ				BRAZILSKO VELEMESTO (KRAJŠE)		PREBIVAL. ITAKE EVA LONGYKA											
NEKDANJI CITROENOV AVTO				NEMŠKI FILOZOF (CARL AUGUST) ARGON			FLAVTISTKA GRAFENAUER NORD. BOG. ZDRAVILSTV.										
PEVKA, SAKSOFO-NISTKA (Z VLAKOM DO MORJA)								VRSTA TALNE OBLOGE	CIGAN								
ANJA ZAVADLAV			SUROVINA ZA KOVINO LIK IZ OPER. TURANDOT			IVAN TAVČAR VOLNENA TKANINA				GRŠKA ČRKA							
AVTOR ŠTEFAN MARKOVIČ	OLIVER TELBAN BUTEČ, CEPEC			FRANCOSKI MARŠAL MED PRVO SV. VOJNO (JOSEPH)						NEM. CERKV. SKLADATELJ PAPÉŽEV DOHODEK							
MI, VI, ...				ANT. IME REK. ANIENE EST. ŠAH. (LEMBIT)			SKALNAT GREBEN TURŠKO SLAN. JEZER.					TOVARNA V IZLAKAH NOGOMETNI SELEKTOR (MATJAZ)					
RADIJSKA VODITELJICA										EDVARD KOČBEK RAJKO NAHTIGAL							
LJUDSKO IME ZA RASTLINO LJULJKO																	
ANGLEŠKI PISATELJ (JOHN, 1601-1665)					V GOSTIN-STVU IZBIRA IZ JEDILNIKA PO IZBIRI GOSTA	KRUH IZ ENOTNE MOKE											

Pomoč: EARLE, EIR, EMGE, FEI, ILČI, JOFFRE, TIMUR

Nagrajenec, ki je pravilno rešil križanko v glasilu Mengšan in bil izžreban (marec 2023, št. 3), je: **Janko Berle iz Mengša** in prejme nagrado – podlogo za vadbo. Čestitamo!

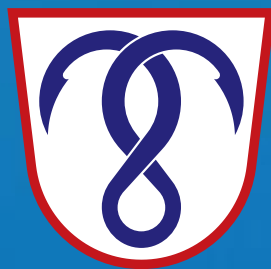
Dobitnik nagrado prevzame na Občini Mengeš, Slovenska c. 30, Mengeš, s predhodno telefonsko najavo: 01 / 724 71 06.

Rešitev križanke je bila: materinski dan.

Nagrada križanke tokratnega glasila Mengšan (april 2023, št. 4)

je knjiga: *Živahno življenje mokrišč: ljudske zgodbe naših mokrišč v ljudski dediščini od Trzina, Mengša, Vodice in Medvoda* (avtorici: Dušica Kunaver, Urška Vahtar).

Pravilo geslo križanke lahko pošljete do 30. aprila 2023, na slov: Občina Mengeš, Slovenska cesta 30, 1234 Mengeš, s pripisom Nagradna križanka Mengšana. Izžreban dobitnik/dobitnica nagrade bo objavljen/a v majski številki glasila.

Drage občanke in občani!

Vabim vas na

PRVOMAJSKI KRES NA GOBAVICO,

ki bo na predvečer prvega maja
s pričetkom ob 20. uri.

Za dobro razpoloženje bodo poskrbeli
mengoški godbeniki.

Župan Občine Mengeš
Bogo Ropotar